

Calluna

32(2) 2015

Calluna

Utgiven i samarbete mellan
VÄSTERGÖTLANDS BOTANISKA FÖRENING och
BOTANISKA FÖRENINGEN I GÖTEBORG

Redaktör: Birgitta Herloff Ansvarig utgivare: Gösta Börjeson
Redaktionskommitté: Eva Andersson, Evastina Blomgren, Michael Johansson,
Erik Ljungstrand

ÅRG. 32 2015 NR 2
ISSN 2000-2335

VÄSTERGÖTLANDS BOTANISKA FÖRENING

Plusgiro: 482 38 80-2 Årsavgift: 150 kr
Adress: c/o Studieförbundet, Sjuhärad
Yxhammarsgatan 8-10 503 31 Borås
Hemsida: <http://vbotaniskaforening.se>

STYRELSE:

Ordf: **Gösta Börjeson**
Dammgatan 10 566 32 Habo
036-40611 gosta.borjeson@telia.com

V ordf: **Lennart Sundh, SUNDH MILJÖ**
Odengatan 24 521 43 Falköping
0709-667959 hem: 0515-16759
sundh.miljo@telia.com

Skr: **Ulla-Britt Andersson**
Tingvallavägen 3 461 32 Trollhättan
0520-10798 carin.u-b.andersson@telia.com

Kassör: **Olof Janson**
Kårtorp 1 533 97 Götene
0511-53026, 53016

Övriga: **Michael Johansson**
Bodagatan 27 507 42 Borås
0704-552247 ambrosia20@live.se

Pontus Johansson
Varvhult Lilla Björket 504 91 Sandhult
0700-987182 pontus.e.johansson@hotmail.se

Peter Laudon
Ryttaregårdsv. 14 532 73 Varnhem
0511-60586 peterlaudon@telia.com

Erik Ljungstrand
Järkholmsvägen, pl 614 436 56 Hovås
0708-559628

Enar Sahlin
Box 3 438 05 Hindås
0301-10848 enar.sahlin@telia.com

Rapportmottagare: Lennart Sundh
Floraväktarsamordnare: Enar Sahlin, Michael Johansson
Exkursjonskommitté: Erik Ljungstrand, Peter Laudon
Hemsidesansvarig: Lennart Sundh

BOTANISKA FÖRENINGEN I GÖTEBORG

Plusgiro: 52 41 55-9 Årsavgift: 150 kr
Adress: Botanhuset
Box 461 405 30 Göteborg
Hemsida: <http://www.bfig.se>

E-post:

STYRELSE:

Ordf: **Aimon Niklasson**
Trolltjärn 18 436 40 Askim
031-261378 / 0736-254461
aimon@bahnhof.se

V ordf: **Staffan Wall**
Gibraltargatan 44 412 58 Göteborg
031-160560 / 0766-346240
wall@chem.gu.se

Skr: **Erik Ljungstrand** (se vänsterspalten)

V skr: **Kenneth Bergerson**
Karduansmakareg. 26 415 07 Göteborg
031-266637 / 0707-872415
kennethbergerson@gmail.com

Kassör: **Sören Svensson**
Båtsman Gräs g. 11 422 57 Hisings Backa
031-523865 / 0703-222403
soren.svensson@mbox303.tele2.se

Övriga: **Ragnhild Crawford**
Önneröd 150 442 72 Kärna
0303-226123 / 0730-228517
ragnhild.neil.crawford@gmail.com

Claes Gustafsson
Storesandsvägen 7 430 82 Donsö
0703-210641 claes.gustafsson@bioenv.gu.se

Mats Havström
Styrsö Tångenväg 39 430 84 Styrsö
0702-775190 mats@havstrom.se

Enar Sahlin (se vänsterspalten)

Börje Wernersson
Heljered's Byväg 13 428 36 Källered
0737-255678 borje.wernersson@gmail.com

Floraväktarsamordnare: Enar Sahlin
Exkursjonskommitté: Erik Ljungstrand, Eva Andersson,
Kenneth Bergerson, Aron Hansson
Eftersitskommitté: Stina Andersson, Eva Falk, Eva van
Odiik

Ordföranden i BFiG har ordet

Aimon Niklasson

Trolltjärn 18, 436 40 Askim, aimon@bahnhof.se

Metaforernas makt är stor inom alla verksamheter. ”Vi har aldrig haft så mycket skog som nu” har nog alla sett, men vad betyder det egentligen? Vad är det för skog vi pratar om? Teg efter bondens kneg, med joddlande trädlärka som planterats med gran? eller alla dessa ”föryngringsytor”...? Bara några få procent av ”naturskog” nedanför den fjällnära skogen är idag kvar och saknar tillräckligt skydd.

I USA kallas exploatering av grönområden ofta för ”development”, ordets makt över tanken! Trots att det numera till och med finns vetenskapligt stöd för att naturen har en läkande kraft för splittrade själar så rullas städernas mattor ut utan hänsyn till behovet av när-natur.

Som en bot mot denna farsot kanske floravårdsverksamheten kan fungera om den engagerar tillräckligt många människor. Enar Sahlin har i många år oförtrutet jobbat med detta på kärlväxtsidan och får nu hjälp av Michael Johansson när floravårdsverksamheten alltmer kanaliseras till den nya artportalen, som fungerar relativt bra men som fortfarande kan förbättras.

Varje människas inneboende ”skatt-sökarbehov” kan tillfredställas samtidigt och letar man sig till lokaler med rödlistade arter finns oftast mycket mer att finna för den intresserade av både växter och djur inte minst insekter ”eller bara vacker natur”. Vi hoppas detta numrets

förteckning kan stimulera intresset och vara till hjälp för både dig och naturen!

Vi hoppas att årets De Vilda Blommornas Dag skall locka nya besökare och att Börje Wernerssons enträgna arbete med att skapa en Facebook-grupp, Botanik i Väst, skall bidra till att lägga grund till återväxt. Det stora antalet exkursioner (även för nybörjare) som vi erbjuder, hoppas vi skall leda till att man tar chansen att se nya områden, som man inte så ofta besöker, för ”Göteborgare” exempelvis det inre av Västergötland. Men nog borde varje botaniskt intresserad person kunna värva någon till våra respektive föreningar?

Så önskar jag er alla en god sommar och att så många som möjligt får se det som Evert Taube beskrev i sin berömda sommar-metafor,
*gullviva, mandelblom,
kattfot och blå viol!*

Mandelblom

Foto: *Aimon Niklasson*

Floraväktarrapport 2014

Västergötlands rödlistade kärlväxter

Enar Sahlin

Box 3, 438 05 Hindås, enar.sahlin@telia.com

Rapporten följer *Rödlistade arter i Sverige 2010 (ArtDatabanken)* där samtliga i Västergötland uppgivna arter som redovisats som bofasta, tillfälliga, eventuellt bofasta/reproducerande och försvunna finns förtecknade. I de fall en art har ett annat namn i Thomas Karlssons nya checklista anges detta inom parentes. Hela rödlistan presenteras här för att visa antal kända lokaler samt senast kända besök. Denna typ av rapport är önskad av verksamma floraväktare för att se vad som kontrollerats och vad som är angeläget.

Besökta lokaler 2014 redovisas kortfattat och med **externID** (tidigare benämnd lokalkod eller lokalID) i fet stil. Inom hakparentes: F.v. = Floraväktaransvar för vissa lokaler. Sista siffran inom parentes anger antal sentida lokaler (efter 1978).

Nationellt utdöd - RE

art som inte längre räknas som kapabel att bilda livskraftiga bestånd men som tillfälligt kan uppträda från en fröreserv eller som tillfällig inkomling i regionen (tidigare benämnd FÖRSVUNNEN)

Avena strigosa, purrhavre
Åkerogräs. Senast sedd i Hjo 1908 och på tipp i Göteborg 1956. (0)

Camelina alyssum, lindådra
Åkerogräs. Senast sedd i Mölndal 1940. (0)

Camelina sativa, oljedådra
Gårdsogräs och odlad oljeväxt. Tillfällig. Sedd i Göteborg, Habo och Falköping 1997 och i Lerum 2005. (4)

Chenopodium urbicum (*Oxybasis urbica*), bymålla
Gårdsogräs. Tillfällig. Senast sedd i Göteborg, Angered 2004. (1)

Cuscuta epilinum, linsnärja
Linåkerogräs. Senast sedd i Töreboda 1967. (0)

Cyperus fuscus, dvärgag
Fuktmarker och stränder. Senast sedd i Göteborg, Nylöse 2007. (1)

Euphrasia rostkoviana ssp. *montana* (*E. officinalis* ssp. *monticola*), ängsögontröst
Slättermarksväxt. Senast sedd i Ulricehamn 1939. (0)

Galium spurium ssp. *spurium*, linnmåra
Linåkerogräs. Senast sedd i Bollebygd 1967. (0)

Lolium remotum, linrepe
Linåkerogräs. Senast sedd i Mölndal 1948. (0)

Lolium temulentum, därrepe
Åkerogräs. Senast sedd i Göteborg 1955. (0)

Pulicaria vulgaris, loppört
Åkerogräs. Senast sedd i Göteborg i mitten av 1800-talet. (0)

Rosa pimpinellifolia (*R. spinosissima*), pimpinellros

Naturliga förekomster saknas numera i Sverige. Kvarstående prydnadsbuskar noterade från 32 lokaler. Senast sedd i Borås 2013. (0)

Solanum villosum ssp. *miniatum*, röd nattskatta
Ruderatväxt. Senast sedd i Göteborg 1987. (1)

Spergula arvensis ssp. *maxima*, jättespärgel
Åkerogräs. Senast sedd i Ulricehamn 1924. (0)

Akut hotad - CR

art som bedöms löpa extremt hög risk att dö ut i vilt tillstånd, vilket allt tyder på, då arten minskar mycket snabbt, har mycket litet utbredningsområde, mycket litet reproducerande antal och mycket stor försvinnanderisk

Acer campestre, naverlönn
Kvarstående och förvildad, främst i Göteborgstrakten. Senast noterad i Gbg 2013 och Borås 2013. (9)

Ajuga genevensis, kritsuga
Tillfällig eller odlad. De senaste åren har ett förvildat bestånd om 3 plantor funnits i Änggårdsbergen, 200 m OSO om Näckrosdammen 2011. [F.v. ELj] (1)
OV-Gbg-4086 Fässberg, Änggårdsbergen, 2014-06-15, ej återfunnen, ELj

Apium graveolens, selleri
Tillfällig på ruderatmark i Göteborgstrakten. Senast sedd i Lundby 2000, Angered 2001 och Mölndal 2010. (3)

Atriplex laciniata, sandmålla
Tillfällig, obeständig inkomling på sandiga havsstränder. Sällsynt i Göteborgstrakten. Senast sedd i Askim, St. Amundö 1979 och Askim, Långa Skär 1989. (2)

Chenopodium vulvaria, stinkmålla
Tillfällig på ruderatmark. Sedd i Ale och Vänersborg 1958. Senast i Mölndal, Kikås soptipp 2005. (2)

Ilex aquifolium, järnek
Förvildad och som prydnadsträd. Senast sedd i Göteborg, Askim 1960. (0)

Melilotus dentatus, strandsötväppling
Tillfällig. Senast sedd i Göteborg 1933. (0)

Mertensia maritima, ostronört
Arktisk strandväxt. Senast sedd i Göteborg, Styrösö, Vinga 1892. (0)

Nasturtium microphyllum, bäckfräne
Tillfällig. Mycket sällsynt i bäckar och diken. Senast sedd i Göteborg 1955. (0)

Rhinanthus serotinus var. *apterus* (*R. angustifolius* ssp. *apterus*), åkerskallra
Åkerogräs. Gammal kulturföljeslagare som förr var ett svart ogräs i höstsäd. Sedd i Karlsborg 1986 och Herrljunga 2013. (2)

***Rubus loehrii*, bergumsbjörnbär**
SVERIGEANSVAR Detta är artens enda kända växtplats i Norden! Närmaste förekomst är i mellersta Tyskland. Den anses vara spontant invandrad till denna lokal. Se SBT 101, 2:2007. Lokalen i Bergum, 100 m SO om kyrkan besöks årligen. Busksnäret växer nära en liten väg genom ett lövskogsparti. [F. v. ELj] (1)
OV-Gbg-1892 Gbg, Bergum, 100 m SO om kyrkan, 2014-05-08, ca 20 plantor, ELj

Senecio erucifolius (*Jacobaea erucifolia*), flikstånds
Sällsynt i näringsrika vägkanter och backar. Senast sedd i Gbg, Lundby 1905. (0)

***Stipa pennata*, fjädergräs SVERIGEANSVAR** Ursprunglig och kalkgynnad stäppängsväxt. Förekommer i Sverige endast på Falbygden på 4 lokaler (+ 1 dellokal), varav de tre förstnämnda är reservat: Bondegården, Nolgården, Varholmen och Vinberga. Bondegården i Vartofta-Åsaka är den klassiska lokalen sedan 1700-talet. Ytterligare 3 lokaler från 1800-talet är belagda. [F. v. L.Su] (4)

OV-Fal-2109 Näs sn, Nolgården, 20 plantor, 2014-06-29, OJa, L.Su

OV-Fal-2110 Näs sn, N om Nolgården (dellokal till 2109), ej besökt, L.Su

OV-Fal-2111 Dala sn, Varholmen, 1 planta, 2014-06-29, OJa, L.Su

OV-Fal-2112 Vartofta-Åsaka sn, Bondegården, 10 plantor, 2014-06-29, OJa, L.Su

OV-Tid-0009 Dimbo sn, Vinberga 180 m O om, 32 plantor (ny lokal), 2014-06-29, OJa, L.Su

***Taraxacum obtusilobum*, fetmaskros**

SVERIGEANSVAR Sektionen *Ruderalia*. Enda kända kvarlevande lokalen i Sverige och i hela världen! Arten är den enda kända normalsexuella *Taraxacum*-arten i Norden, och har länge ansetts vara utrotad genom att *locus classicus* förstördes genom anläggande av en spårvagnsvändplats vid Långedrag. Den finns dock kvar 1995 på en enda, gammal lokal i Ånggården. Fram till 2004 hade den hotats av rensning och gräsklippning och kunde inte återfinnas 2005-2008.

Från och med 2008 har de gräsytor, där fetmaskrosen tidigare vuxit, skyddats av kommunen på ett föredömligt sätt genom en försiktig, låg stängsling och ändrad skötsel. Ett anslag om artens förekomst och betydelse har satts upp. En möjlig hybrid noterades 2008 i grannskapet. 2009 visade sig arten åter med 6 ex och 2010 med 18 ex. Tyvärr uteblev klippning helt 2010, vilket torde missgynnat arten igen. Mycket riktigt gick antalet tillbaka 2011 till endast 3 plantor. Samma år togs parkträden bort och en sen klippning i juli skedde. 2012 syntes ingen fetmaskros och nya parkträd planterades. [F.v. ELj] (1)

OV-Gbg-4119 Ånggården, Storängsgatan, ej återfunnen, 2014-05-05, ELj

***Tephrosia palustris*, kärnlocka**

Sällsynt på stränder och fuktängar. Senast sedd i Falköping 1919. (0)

***Tilia platyphyllos* (*T. cordifolia*), bohuslind**

Troligast kvarstående prydnadsträd på 6 lokaler. Inhemsk i norra Bohuslän. Noterad kvarstående eller planterad från Skara 2006, Borås 2013, Göteborg 2007 och Härryda 2010. (0)

Starkt hotad - EN

art som bedöms löpa mycket hög risk att dö ut i vilt tillstånd, vilket allt tyder på då arten minskar relativt snabbt, har litet utbredningsområde, litet reproducerande antal och stor försvinnanderisk

***Agrostemma githago*, klätt**

Gammalt åkergräs. Sedd under florainventeringen 1984-2000 på 6 lokaler. Senast sedd i Göteborg och Falköping 2013. (9)

***Allium senescens* (*A. lusitanicum*), kantlök**

Ursprunglig i torr gräsmark. Senast sedd i Gbg, Västra Frölunda 1994. [F.v. ELj] (1)

***Anthemis cotula*, kamomillkulla**

Gammal kulturföljeslagare på kväverik mark. Senast sedd i Gbg, Askim 1992 och V. Frölunda 2003. (2)

***Apium inundatum* (*Helosciadium inundatum*), kryppfloka**

Troligen ursprunglig på vattenstränder. Senast sedd i Svenljunga 1993 och Falköping 1998. (2)

***Arnoseris minima*, klubbfibbla**

Gammal inkomling på sandig åkermark. Tidigare på ett 15-tal lokaler i södra Västergötland och Hjo. Nu endast en sentida lokal vars förekomst varit mycket variabel. 2007 visade den sig med 3 ex på lokalen efter tre års bortovaro. Tyvärr är den åter borta sedan dess. [F.v. MTh] (1)

***Atriplex pedunculata*, saltmålla**

Ursprunglig på glesbevuxna havsstrandängar. På St. Amundö-lokalen har den varit borta efter 2005. [F.v. ANi] (1)

OV-Gbg-0124 Askim, Stora Amundö, 2014-05-05, ej återfunnen, ELj

***Baldellia repens*, revsvalting**

VÄSTGÖTAANSVAR. Populationerna i sjön Anten utgör en viktig del av artens svenska utbredning. Den förekommer även i Småland och Blekinge. Revsvaltningen, som vill ha öppna, konkurrenssvaga stränder, håller på att konkurreras ut av vassar och förbuskning. 2013 kontrollerades 12 av de 13 första lokalerna och 7 nya hittades (0139- 0145). 2014 hittades ytterligare 2 nya lokaler (0146 o 0147). [F.v. TFr] (22)

- OV-Ali-0125** Långared sn, Antens sydände, sterila blad, 2014-06-12, TFr
OV-Ali-0126 Långared sn, Stallviken, 150 m NO om Ljungön, ej återf., 2014-06-19, TFr
OV-Ali-0127 Långared sn, Holmängen, 300 m NO om Ljungön, ej återf., 2014-06-19, TFr
OV-Ali-0128 Långared sn, Rus 450 m SO om, >500 blommor, 2014-06-02, TFr
OV-Ali-0129 Långared sn, Sjötorp, ej besökt 2013 och 2014, TFr
OV-Ali-0130 Långared sn, Loviken 450 m SSV om, 50 blommor, 2014-06-19, TFr
OV-Ali-0131 Långared sn, Nytorp – Attholmen NV om, ej återf., 2014-06-19, TFr
OV-Ali-0132 Långared sn, Hällnåsvik, Hällskärs udde 800m SO, 100 blr, 2014-06-19, TFr
OV-Ali-0133 Långared sn, Vängaviken, Bynäs udde 650 m Ö, 3 blr, 2014-06-02, TFr
OV-Ali-0134 Långared sn, Nytorps såg, 19 blommor, 2014-07-19, TFr
OV-Ali-0135 Långared sn, Attholmen 600 m V om, 28 blommor, 2014-07-19, TFr
OV-Ali-0136 Långared sn, Kvarnabo, Bjälkholmen 1100 m N, ej återf., 2014-06-02, TFr
OV-Ali-0138 Långared sn, Ålanda 600 m N om, ej återf., högt vatten, 2014-06-02, TFr
OV-Ali-0139 Erska sn, Gräfsnäs, 300 m VNV om slottsruin, 100 blommor, 2014-06-02, TFr
OV-Ali-0140 Erska sn, Gräfsnäs, 175 m V om slottsruin, ej återf. badslitage, 2014-06-02, TFr
OV-Ali-0141 Erska sn, Ekudden 300 m N om, 5 blommor, 2014-08-10, TFr
OV-Ali-0142 Långared sn, Holmängen 500 m NNO om Loholmen, 500 blr, 2014-07-06, TFr
OV-Ali-0143 Långared sn, Rus 250 m S om, noterad, 2014-07-06, TFr
OV-Ali-0144 Långared sn, Attholmen 800 m V om, 1000 blommor, 2014-08-10, TFr
OV-Ali-0145 Långared sn, Humlebo, 100 m SV om Kallarhallsudden, 5 blr, 2014-06-30, TFr
OV-Ali-0146 Långared sn, Attholmen 400 m V om, 4 blommor, 2014-07-16, TFr
OV-Ali-0147 Långared sn, Attholmen 100 m V om, 32 blommor, 2014-08-10, TFr

***Botrychium matricariifolium*, rutläsbräken**

Ursprunglig, växer på klippphyllor eller i sandiga gräsmarker. [F.v. CJL, JöG, SOJ] (16)
OV-Fal-0201 Mössebergsparken, 300 m NNV om sanatoriet, 2 plantor, 2014-06-20, JöG
OV-Göt-0202 Rivenäs, 100 m V om, ej återfunnen, 2014-06-23, OJa
OV-Mad-0016 Rynningen, 100 m SO om, 151 plantor, 2014-06-17, OJa
OV-Sve-4085 Ullasjö, Backagården, ej återfunnen, 2014-07-15, SOJ
OV-Var-0210 Långjum, Stora Skattegården, 6 plantor, 2014-06-25, CJL

***Botrychium simplex*, dvärgläsbräken**

Troligen ursprunglig. Växte på kalkrik gräsmark. Senast sedd i Skövde 1902. (0)

***Bromus commutatus*, brinklosta**

Tillfällig inkomling på restmarker. Senast sedd i Gbg, Västra Frölunda 2001 och Götene 2006. (2)

***Bromus racemosus*, ängslosta**

Ursprunglig slätterängsart, som tidigare var bofast, nu troligen försvunnen. Senast sedd i Göteborg, Lundby 1955. (0)

***Bromus secalinus*, råglosta**

Ursprunglig, gammal kulturföljeslagare. Senast sedd i Tranemo 1995, Ulricehamn 1995, Falköping 1990, Skara 2012, Skövde 1991, Trollhättan 1995, Vänersborg 1997, Lidköping 1993 och Götene 1987-99. (13)

***Campanula rapunculus*, rapunkelklocka**

Tillfällig. Tidigare odlad som rotfrukt. Kvarstående eller som trädgårdsflyktning. Senast i Skara 2012 (1)

***Cardamine parviflora*, strandbräsma**

Ursprunglig vid Väneren i klippskrevor nära vattnet men även på hävdade marker och på muddermassor. Ett fynd finns även från Göta älv i södra delen av Trollhättan. Senast sedd i Lidköping 2006 och Vänersborg 2013. (54)

Carex maritima, bågstart

Ursprunglig, konkurrenssvag art på sandiga stränder. Arten är hårt trängd av igenväxning på en del av sina kända lokaler på västkusten, men trivs väl på andra. 13 äldre belägg finns från Gbg-området. [F.v. LHe] (2)

***Chenopodium murale* (*Chenopodium murale*), gatmålla**

Gammal inkomling. Förekommer sällsynt i växthus och grönsaksodlingar. (3)

OV-Göt-0533 Sjörás, ej återfunnen 2014-08-24, BWe

OV-Göt-0532 Hällekis, SSV om, ej återfunnen, 2014-08-24, BWe

OV-Lid-0534 Torsborg, 200 m O om, ej återfunnen, 2014-08-23, UBAn, TGu

***Chimaphila umbellata*, ryl**

Ursprunglig, ljuskrävande och växer sällsynt i torr till frisk, gles barrskog, främst tallskog. Äldre uppgifter finns från ca 50 lokaler, främst i Tiveden och Svältorna. Få av dessa är återfunna. Saknas helt i sydligaste Västergötland. (76)

OV-Göt-0549 Forshem, St Rundrödjan, 100 m O om, 1305 skott, 2014-07-13, OJa

OV-Göt-0548 Forshem, St Rundrödjan, 200 m NNO om, 35 skott, 2014-08-24, OJa

OV-Skö-0575 Smedstorp, 250 m N om, ej återfunnen, 2014-08-23, LPe, JOP, EEr

OV-Skö-0576 Rörmossen, 350 m NO om, ej återfunnen, 2014-08-23, LPe, JOP, EEr

OV-Tib-0577 Björkhult by, 550 m NNO om vägshål, ej återfunnen, 2014-08-23, UBAn, TGu, MKI

OV-Tib-0578 Fröstorp 500 m O skolan, N om stig, 190 skott, 2014-07-27, OJa, KAJ, RGC

OV-Ska-0574 Bjärkaskolan, 350 m NNV om, ej återfunnen, 2014-08-15, KAJ, RGC

OV-Lid-0654 Svalnäs udde, 700 m NNO om, ej återfunnen, 2014-07-26, OJa

OV-Kar-0551 Mon, 400 m NNV om, ej återfunnen, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC

OV-Kar-0550 Mon, 200 m V om, ej återfunnen, 2014-07-26, OJa

OV-Kar-0006 Mon, 200 m NV om, 601 skott, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC

OV-Kar-0006 A Mon, 200 m NV om, 152 skott, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC

OV-Kar-0006 B Mon, 200 m NV om, 317 skott, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC

OV-Kar-0006 C Mon, 200 m NV om, 77 skott, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC

OV-Kar-0006 D Mon, 200 m NV om, 44 skott, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC

OV-Kar-0006 E Mon, 200 m NV om, 25 skott, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC

OV-Kar-0006 F Mon, 200 m NV om, 1 skott, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC

OV-Kar-0555 Molaggen, SV om, 281 skott, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC

OV-Kar-0557 Molaggen, 200 m V om, ej återfunnen, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC

OV-Tro-0584 Strömslund, skidstugan, 39 skott, 2014-07-12, ABo

OV-Mad-0659 Åskeviken, innanför viken, O om vägen, ej återfunnen, 2014-07-06, OJa

OV-Mad-0566 Skogsbo, 350 m SSV om, 17 skott, 2014-07-06, OJa

OV-Mad-0018 Karsmossen, 790 m VNV om Motorp, 280 skott, 2014-07-06, OJa

OV-Mad-0657 Hässlemossen, 450 m SSV om gården, ej återfunnen, 2014-07-06, OJa

***Dianthus armeria*, knippnejlika**

Troligen inkommen och etablerad i kulturmarker i Göteborgsområdet (KHn), tillfällig på andra lokaler. Arten gynnas av slätter, som bör ske i god tid före blomningen i augusti eller på senhösten. Lokaler hotas av igenväxning, då hävden upphör. Två äldre lokaler finns i Göteborg och Lerum. Sedd i Sätila 2013. (14)

OV-Gbg-0680 Askim, Järkholmen, 15 plantor, 2014-11-29, ELj

OV-Ska-0686 Boängen, 350 m N om, ej återfunnen, 2014-09-02, KAJ, RGC

***Diphasiastrum tristachyum* (*Lycopodium tristachyum*), cypresslumner**

Ursprunglig i glesa, torra tallskogar, på ljunghedar och skjutfält. Förekommer numera i fyra områden: Göteborg (Vättlefjäll), Lerum (Alefjäll), Herrljunga (Remmene skjutfält) och Tidaholm-Habo (Svedmon och Hökensås). [F.v. RGa] (62)

OV-Gbg-0690 Orremossen, L.Drisstjärn 400 m N om, 1100 skott, 2014-08-23, RGa, SSV

OV-Gbg-0692 Varemossen, L.Drisstjärn 150 m O om, 179 skott, 2014-08-23, RGa, SSV

OV-Gbg-0697 Orremossen, L.Drisstjärn 450 m N om, 550 skott, 2014-08-23, RGa, SSV

***Diphasiastrum x zeileri* (*Lycopodium zeileri*), mellanlumner**

Ursprunglig hybrid eller mellanform i lavtallskogar Göteborg, Vårgårda, Tibro, Töreboda, Karlsborg samt främst i Habo på Svedmon (Hökensåsområdet). (34)

***Draba nemorosa*, sanddraba**

Tillfällig på öppen sandmark. Senast sedd i Svenljunga 1985. (1)

***Dracocephalum ruyschiana*, drakblomma**

VÄSTGÖTAANSVAR Denna typiska stäppängsart har många lokaler i naturreservat, främst på Falbygden, några i Åtrådalen och en på Kinnekulle. Äldre uppgifter finns från ca 45 lokaler i Ulricehamn, Falköping och Tidaholm. Inventerades senast 2009, då Åtrådalen med Ulricehamn hade 28 lokaler, Falbygden med Falköping 40 lokaler och Götene 2 lokaler. [F.v. LSu] (70)

OV-Fal-2112 Vartofta-Åsaka sn, Bondegården, 10 plantor, 2014-06-29, Oja, LSu

OV-Fal-3791 Bondegården, 200 m N om, 4 plantor, 2014-06-29, Oja, LSu

OV-Fal-3792 Nolgården, 100 m NV om, 52 plantor, 2014-06-29, Oja, LSu

OV-Fal-3945 Stipakullen, 4 plantor, 2014-06-29, Oja, LSu

OV-Göt-1331 Jonsbol, 400 m SO om, ej återfunnen, 2014-07-05, Oja

***Dracocephalum thymiflorum*, rysk drakblomma**

Tillfällig som vallfröförening. Senast sedd i Göteborg 1963. (0)

***Elatine hexandra*, skaftslamkrypa**

Ursprunglig. Växer ofta på grunda sandbottnar i näringsfattiga sjöar, åar och på dyiga stränder. Förbissed och kan ha minskat på grund av eutrofiering av vattnen. Äldre uppgifter finns från ca 20 lokaler i de västra delarna av landskapet. Flertalet kända lokaler inventerades 2012 av länsstyr./TMA och OMO. [F.v. ESA] (23)

***Eryngium maritimum*, martorn**

Ursprunglig på sandiga stränder. Äldre uppgifter finns från Vrångö, Donsö, Vinga och Askim. Senast sedd i Göteborg, Vrångö 2013. [F.v. SPa] (2)

***Euphrasia rostkoviana* ssp. *rostkoviana* (*E. officinalis* ssp. *pratensis*), stor ögontröst**

VÄSTGÖTAANSVAR Ursprunglig i naturlig gräsmark i kalkfuktängar och i rikkärr. Kräver kontinuerlig hävd. Sällsynt på Falbygden: 13 lokaler i Falköping samt 1 lokal i Tidaholm. [F.v. PAA, JAn] (14)

OV-Skö-0058 Skövde, Timmerdala sn, Sotaliden, 1000 plantor, 2014-07-27, Oja

***Falcaria vulgaris*, skärblad**

Gräsfröinkomling växande i vallkanter. Möjligen utgången. Senast sedd i Göteborg 1995 och Skövde, Lerdala 2000. [F.v. PLa] (2)

***Gentianella baltica* (*G. campestris* ssp. *baltica*), kustgentiana**

Mycket sällsynt i naturliga gräsmarker. Förekommer i Göteborgsområdet på Vrångö, Galterö och Nya Värvet. Sedd på Vrångö 2013. [F.v. LHe] (3)

OV-Gbg-1036 Galterö, SSO om Sundholmsviken, 1 planta, 2014-09-25, LHe

***Gentianella campestris* (*G. campestris* ssp. *campestris*), fältgentiana**

Ursprunglig, växer i torra till friska betesmarker och slätterängar. Den är hävdberoende och gödselskyende. Arten finns i två varieteter: tidig fältgentiana var. *suecica* (blommande före 1 juli) är slätterängsvarianten som finns främst i södra Västergötland samt sen fältgentiana var. *campestris* (blommande efter 15 juli) är betesmarksvarianten som finns sällsynt i norra halvan av landskapet. Äldre belägg finns från ca 170 lokaler. (61)

var. ***campestris* (sen fältgentiana)** 55 lokaler inventerades på SBFs floraväktarläger 2014.

***Geranium lanuginosum*, brandnäva**

Ursprunglig på skogsbrandfält. Senast sedd i Trollhättan 1995. (1)

***Geranium palustre*, kärnäva**

Ursprunglig i fuktiga slätterkärr. Senast sedd i Mölndal 1951. (0)

***Gypsophila muralis*, grusnejlika**

Tillfällig och konkurrenssvag, ofta på störd mark. Senast sedd i Gbg, Angered, Gunnilse 2005. (12)

***Hordeum secalinum*, ängskorn**

Tillfällig på strandängar och vägkanter. Senast sedd i Göteborg 1950. (0)

***Hypericum humifusum*, dvärgjohannesört**

Invandrad, växer i gammal åker eller vall med gles gräsväxt. Funnits i Göteborg. Nu endast i Mariestad, Torsö. [F.v. UBA] (2)

OV-Mad-1188 Runnstorp, 100 m V om, ej återfunnen, 2014-08-07, UBA

OV-Mad-1189 Runnstorps tomt, ej återfunnen, 2014-08-07, UBA

Hypericum pulchrum, hedjohannesört

Ursprunglig på magra ljunghedar. Senast sedd i Partille 1928. (0)

***Isolepis setacea*, borstsäv**

Ursprunglig på dyiga, sandiga stränder av sjöar och åar. Konkurrensvag, störnings- och betesgynnad. Äldre uppgifter från 23 lokaler i SV Västergötland och Karlsborg. Återupptäckt för Västergötland i Mark, Sätla sn, Lygnerns östra strand 2005 med 1000-tals ex. [F.v. JKu] (2)

OV-Skö-0062 Sparresäter, 120 m NV om skolan, 50 m², 2014-08-01, RGC, KAJ

Juncus capitatus, huvudtåg

Möjligen ursprunglig och bofast på sandiga Vänerstränder. Senast sedd i Mariestad 1897. (0)

Kickxia elatine, spjutsporre

Tillfällig och sydlig på åkrar och ruderatmark. Senast sedd i Vänersborg 1958. (0)

Lappula squarrosa, piggfrö

Tillfällig på grusmark och klippphyllor. 37 äldre lokaler. Senaste sedd i Borås 1997. (1)

Marrubium vulgare, kransborre

Tillfällig på öppen gräsmark och i trädgårdar. Ett 30-tal äldre lokaler. Senast sedd i Gbg, Kronhusträdgården 2004. (1)

Medicago minima, sandlusern

Tillfällig på sandmark, torrängar. 5 äldre lokaler. Senast sedd i Svenljunga 1982. (1)

Mentha x gracilis, ädelmynta

Tidigare odlad. Nu sällsynt som ogräs i odlingar, på vägkanter och på tippar. Ca 40 äldre lokaler. De senaste lokalerna har vuxit igen pga upphörd odling eller hävd. Senast sedd i Mölndal 1999, Göteborg, Angered 2013, Ale 2000, Skara 1998 och Hjo 1999. (6)

***Misopates orontium*, kalvnos**

Sällsynt och tillfällig. Gammal inkomling på öppen sandig mark såsom banvallar, bangårdar och vägkanter.

Förr åkerogräs. 14 äldre lokaler i Göteborg, Falköping, Skara och Vänersborg. (10)

OV-Skö-0062 Sparresäter, 120 m NV om skolan, 50 m², 2014-08-01, RGC, KAJ

***Nasturtium officinale*, källfräne**

Sällsynt i näringsrika källflöden och diken. Näst senast sedd i Vänersborg 1938. (1)

OV-Gbg-0929 Tuve kyrkväg 430 m S om kyrkan, 500 plantor, 2014-06-08, BWe

***Nepeta cataria*, kattmynta**

Sällsynt. Medeltida inkomling, odlad som läkeväxt. Visar sig ibland efter markarbeten och andra störningar, då ofta kortlivad. [F.v. PLa] (11)

OV-Fal-1600 Högebacke, 50 m NV om, 18 skott, 2014-08-23, MEd, LSu, ALi

OV-Fal-1601 Håkantorps kyrka, 500 m SSV om, ej återfunnen, 2014-08-22, MEd, EGr

OV-Göt-1605 Jonsbol, 200 m O om, ej återfunnen, 2014-08-23, BWe, EGr, HJE

OV-Lid-1606 Läckö slott, slottsbacken, 3 plantor, 2014-08-23, UBAn, TGu

OV-Ska-1606 Grangården, 18 skott, 2014-09-02, KAJ, RGC

OV-Ska-1607 Varnhem, 250 m SO om kyrkan, 21 skott, 2014-08-24, KAJ, RGC

OV-Ska-1608 Varnhem, 200 m SSV om kyrkan, ej återfunnen, 2014-08-24, KAJ, RGC

OV-Ska-1609 Jonstorp 600 m S om, Olstorps torpruin, ej återfunnen, 2014-08-24, KAJ, RGC, ALi

Neslia paniculata, korndädra

Gammal kulturföljeslagare som sällsynt växer som ogräs i åkrar och åkerkanter. Litet förekomstområde i Valle hd och på Nordbillingen. Senast sedd i Skara 2011. (13)

***Ornithopus perpusillus*, dvärgserradella**

Tillfällig på ruderatmark och vägkanter. Senast sedd i Habo 2005 och Skövde 2008. [F.v. KAJ] (2)

OV-Skö-0002 Segerstorp SV om, P4s övningsfält, ej återfunnen, 2014-08-22, LPe, JOP, EER

Orobancha elatior, klintsnyltrot

Tillfällig, troligen insädd på Kinnekulle på 4 lokaler. Parasiterar på *Centaurea scabiosa*. Senast sedd i Götene, Österplana 1990. (4)

***Orobancha reticulata*, tistelsnyltrot**

VÄSTGÖTAANSVAR Ursprunglig i fuktiga till friska, naturliga gräsmarker och skogsbryn. Parasiterar på olika *Cirsium*-arter och främst på brudborste. En mycket sällsynt art som förekommer närmast i Skåne. Äldre belägg finns från Falköping (Mösseberg) samt som odlad och kvarstående i Borås och Tidaholm. [F.v. JöG, LSu] (15)

OV-Fal-0004 Mönarp, 500 m NNO om, 11 plantor, 2014-07-17, JöG

OV-Fal-0012 Mössebergsparken, 33 plantor, 2014-07-19, JöG

OV-Fal-0013 Ällebergs äne, naturreservatet, 34 plantor, 2014-08-23, MEd, LSu, ALI

OV-Fal-0048 Mössebergsparken, Ö om Sanatoriet, ej återfunnen, 2014-07-19, JöG

OV-Göt-0008 Björneberg 300 m S om, Björnebergsängarna, 98 plantor, 2014-06-15, OJa

OV-Mar-0022 Långhult, 425 m SO om, 30 plantor, 2014-07-01, LWa

Parapholis strigosa, ormax

Tillfällig på fuktig sandjord, strandängar. Närmast bofast vid Öresund. Senast sedd i Göteborg 1863. (0)

Petrorhagia saxifraga, klippnejlika

Sällsynt på torr grusmark och klippor. Senast sedd i Borås 1984. (1)

Phleum arenarium, sandtimotej

Sällsynt på kustnära sandjord. Troligen borta sedan länge, då den kanske var bofast. Senast sedd i Göteborg, Askim 1862. (0)

***Polystichum aculeatum*, uddbräken**

Sällsynt på fuktig, skuggig, kalk- och mullrik mark. Två sentida lokaler på Kinnekulle med 1 ex. (2003) resp. 3 ex. (2011). [F.v. RGC] (2)

OV-Göt 1677 Medelplana, Hälleklis slott, 500 m OSO om, 2 plantor, 2014-05-06, OJa

***Potamogeton acutifolius*, spetsnate**

Ursprunglig. Mycket sällsynt i näringsrikt, kalkpåverkat vatten. En oroväckande minskning i individualitet har de senaste åren visat sig för denna art. (6)

OV-Lid-1682 Rosenberg, 500 m SO om, Vänsjökanalen, ej återfunnen, 2014-08-23, UBAn, TGu

OV-Lid-1683 Otterstad, Ulleröbro, ej återfunnen, 2014-08-23, UBAn, TGu

Potamogeton rutilus, styvnate

Mycket sällsynt, men troligen förbisedd. Senast sedd under florainventeringen i Lilla Edet 1990 och Falköping 1999. (3)

***Potamogeton trichoides*, knölnate**

SVERIGEANSVAR Ursprunglig. Växer i stillastående till svagt strömmande näringsrikt vatten. Många äldre belägg finns från Göteborg. Efter en period under 1950-70-talen var kunskapen om arten nästan obefintlig. Arten är i Sverige mycket sällsynt, funnen på 7 lokaler i Skåne och 15 i Göteborgsområdet. På Skånelokalernas sista förekomst är den nyckfull. Göteborgsförekomsterna torde nu vara landets enda säkra, men 2012 återfanns endast en lokal OV-Gbg-1711 med 2 ex. På övriga 13 var den totalt borta dvs även på OV-Gbg-1700 Backaplan med sina säkra 10 000 ex! 2013 återkom den på endast den lokalen med full styrka, så även 2014. [F.v. ELj] (16)

OV-Gbg-1700 Lundby, Kvillebäcken, vid Backaplan (lokal 3), 10 000 plantor, 2014-06-18, ELj

OV-Gbg-1701 t.o.m. **OV-Gbg-1713** (13 lokaler), ingen återfanns! 2014-06-18, ELj

Pseudorchis albida, vityxne

VÄSTGÖTAANSVAR Ursprunglig i hedartade betesmarker, slåtterängar och ängsrester. Kräver ljus, slåtter och måttligt bete. Hotas av igenväxning och alltför intensivt bete. Ca 50 äldre lokaler finns. Från och med 2009 kontrollerad av länsstyrelsen. (13)

***Pulmonaria angustifolia*, smalbladig lungört**

VÄSTGÖTAANSVAR Ursprunglig stäppväxt som växer i torra, naturliga gräsmarker. Under inventeringen från 1985 registerades 123 lokaler som var väl samlade på Falbygden och i Åtradalen. Vid en riktad inventering av arten 1998 (LSu) hittades 154 lokaler. Vid en inventering 2004 (LSu) nyrapporterades 15 lokaler: Åtradalen 4 och Falbygden 11 lokaler. Totalt finns 169 sentida lokaler, fördelade på Åtradalen med Ulricehamn 49 lokaler och Falköping, Tidaholm, Skövde och Skara 120 lokaler. [F.v. LSu] (170)

OV-Fal-3904 Smula ås, 50 plantor, 2014-08-23, MEd, LSu, ALI

OV-Fal-3912 Smedslyckan, 400 m OSO om, 9 plantor, 2014-08-23, MEd, LSu, ALI

OV-Fal-3977 Gråkappbacken, 390 m ONO om Lars Nilsgård, 1 planta, 2014-05-04, KAJ, RGC

OV-Fal-3978 Sjögerås, 120 m NV om, 11 plantor, 2014-05-01, KAJ, RGC

***Pulsatilla vernalis*, mosippa**

Inhemsk i torra sandiga marker i tallmoar och magra betesmarker. Ljuskrävande och gynnad av bränning och bete. 2008 kontrollerades samtliga lokaler i länsstyrelsens regi och en ny tillkom. [F.v. SSV] (118)
OV-Her-3714 Remmene skjutfält, 200 m SSV Samuelstorp, 76 plantor, 2014-04-20, SSV, LEN
OV-Her-3717 Kullingsvik och Orrholmen mellan, ej återfunnen, 2014-04-20, SSV, LEN
OV-Her-3718 Remmene skjutfält, 450 m SSO Samuelstorp, 90 plantor, 2014-04-20, SSV, LEN
OV-Her-4058 Remmene skjutfält, 750 m SSO Samuelstorp, 10 plantor, 2014-04-20, SSV, LEN
OV-Her-4061 Remmene skjutfält, 2 km SO om R. kyrka, 8 plantor, 2014-04-20, SSV, LEN
OV-Tör-3776 Habo gård, 700 m ONO om, 5 plantor, 2014-05-07, KAJ, RGC
OV-Vår-3791 Tånga hed, ej återfunnen, 2014-04-20, SSV, LEN

***Rosa elliptica* ssp. *inodora* (*R. inodora*), västkustros**

Ursprunglig i betesmarker och gles hållmarkstallskog. Hotas av beskuggning och igenväxning. Förekommer närmast i Bohuslän och Halland. Äldre uppgifter från 3 lokaler i Mark. Växer på nordsidan av sjön Lygnern på 12 ställen. [F.v. JKu] (12)

OV-Mar-1863 Ramhulta, 300 m SSV om, noterad, 2014-07-16, JKu
OV-Mar-1865 Ramhultafallet, västdelen, 2 skott, 2014-08-12, JKu
OV-Mar-1866 Ramhultafallet, 130 m NO om, 2 plantor, 2014-08-12, JKu
OV-Mar-1868 Ramhultafallet, 500 m NO om, 5 plantor, 2014-08-12, JKu
OV-Mar-1870 Sätla sn, Kronäng, vid torpet, 1 planta, 2014-08-12, JKu
OV-Mar-1871 Sätla sn, Kronäng, 100 m O om, 6 plantor, 2014-07-15, JKu
OV-Mar-1873 Buarås, 200 m SO om gården, 4 plantor, 2014-08-12, JKu
OV-Mar-1874 Buarås, 150 m O om gården, noterad, 2014-08-12, JKu

***Rubus dissimulans*, bohusbjörnbär**

Ursprunglig i snår, bryn och åkerrenar. Ett krypbjörnbär. Två äldre lokaler i Göteborgstrakten. Senast sedd i Gbg, Köpstadö 2012. (1)

***Rubus rosanthus*, rosenbjörnbär**

Ursprunglig i snår. Ett krypbjörnbär som förekommer på Donsö, Köpstadö och Galterö. [F.v. ELj] (6)

***Rumex conglomeratus*, dikesskräppa**

Tillfällig på ruderatmark. Sågs senast i Göteborg (Slottskogen o Angered) 2004. (2)

***Salvia pratensis*, ängssalvia**

Tillfällig inkomling i gräsmarker. En äldre lokal i Tidaholm 1948. Senast sedd i Falköping 1983. (1)

***Salvia verticillata*, kranssalvia**

Sällsynt inkomling på öppen ruderatmark, vägkanter och i gamla vallar. Hotas av igenväxning. (4)
OV-Škö-1972 Skalmesäter, 250 m NV om, ej återfunnen, 2014-08-24, EEr, MKI, HKü

***Scandix pecten-veneris*, nålkörvel**

Sällsynt på näringsrika åkrar och ruderatmarker. Senast sedd i Vänersborg 1958. (0)

***Sherardia arvensis*, åkermadd**

Gammal kulturföljeslagare med många lokaler som åkerogräs i Göteborgstrakten och på Kinnekulle, dessutom tillfällig i trädgårdar och på soptippar. Har missgynnats av det moderna jordbruket. Ca 60 äldre lokaler finns, men nu anses den tillfällig. Senast noterad i Göteborg, Slottskogen 2003. [F.v. GBö] (4)

***Stachys officinalis* (*Betonica officinalis*), humlesuga**

Tillfällig, ofta kvarstående. Två äldre lokaler. Senast sedd i Gbg 1995, Habo 1993 o Gullspång 1990. (3)

***Taraxacum egegiunum*, smalfjällig strandmaskros**

Tillhör sektionen *Palustris*. Havs- och kalkfuktängar, mest vid Östersjön. Endast två äldre belägg finns från Falköping: Högstena och Dala socknar. Senast sedd i Högstena 1968. (0)

***Taraxacum euryphyllum*, bredskaftad fläckmaskros**

Tillhör sektionen *Naevosa*. Växer i fuktig till frisk naturlig gräsmark i fina naturbetesmarker. Troligen nu sällsynt. Äldre belägg finns från 48 socknar. Senast sedd i Borås, Kinnarumma 2013. (12)

***Taraxacum larssonii*, dalslandsmaskros**

Tillhör sektionen *Naevosa*. Växer i ögödslade betesmarker. Ett tidigare fynd från Härryda 1935. Hittades i Angered 2002. Senast sedd i Göteborg, Angered 2003. (1)

***Taraxacum pseudosuecicum*, sankmaskros**

Tillhör sektionen *Palustria*. Växer i kalkfuktängar, gärna i kanten av våtar. Sex äldre lokaler i Göteborg, Borås, Falköping, Skövde och Götene. Sedd i Falköping 1999. (2)
OV-Fal-2154 Stenåsen, 300 m N om, 3 plantor, 2014-05-17, MJo

***Taraxacum ruberulum*, skevmaskros**

Tillhör sektionen *Erythrosperma*. Växer på torra, naturliga gräsmarker och havsstrandhedar. Utgången (?) på landskapets enda lokal: Göteborg, Askim, Järkholmen (*locus classicus*). (0?)

***Taraxacum vestrogothicum*, västgötamaskros**

SVERIGEANSVAR Den enda **endemiska** arten för landskapet! Växer i betade kalkfuktängar. Mycket sällsynt och fåtalig. Sedd i Falköping 1998-99 (3 lokaler) och Götene 1998 (1 lokal). Aktuell på endast en lokal i Dala. [F.v. ABe] (4)

OV-Göt-0073 Österplana kyrka, 300 m SSV om, ej återfunnen, 2014-05-17, MJo, ABe, TNi

OV-Fal-2159 Oja hed, 300 m NNO om Lekarekvarn, ej återfunnen, 2014-05-17, MJo, ABe, TNi

OV-Fal-2161 Stenåsen, 300 m N om (3), ej återfunnen, 2014-05-17, MJo, ABe, TNi

OV-Fal-2132 Danskagården, 300 m N om (1), ej återfunnen, 2014-05-17, MJo, ABe, TNi

OV-Fal-2160 Dala, Bygdegården, 200 m NNV om, 11 plantor, 2014-05-17, MJo, ABe, TNi

***Valerianella dentata*, sommarklynne**

Tillfällig inkomling i åkrar. Senast sedd i Götene 1993. (1)

***Verbascum densiflorum*, ölandskungsljus**

Tillfällig på ruderatmark. Senast sedd i Mölndal 1995. (2)

***Vicia pisiformis*, ärtvicker**

Ursprunglig i gles lövskog i sydvända branter. Hotas av igenväxning. [F.v. ABo] (5)

OV-Mad-2252 Mariestad, domkyrkan, 81 skott, 2014-10-30, OJa

OV-Skö-2245 Sparresäter, Klyftamon, sybrant Borgehall, 95 skott, 2014-07-27, OJa

OV-Skö-2247 Lerdala, Igelsjön, 300 m ONO om östsidan, 2035 skott, 2014-08-23, LPe, JOP, EEr

***Vulpia bromoides*, ekorrsvingel**

Sällsynt på öppen sandmark, torrbackar. Sju äldre lokaler i Göteborg. Senast sedd i Svenljunga 1981. (1)

***Zostera angustifolia*, smal bandtång**

Växer på mjuka havsbottnar. Senast sedd i Göteborg 2002. (4)

Sårbar - VU

art som bedöms löpa hög risk att dö ut i vilt tillstånd, vilket allt tyder på då arten minskar snabbt, har ett mindre utbredningsområde, ett mindre reproducerande antal och ganska stor försvinnanderisk

***Aira caryophylla*, vittåtel**

Tillfällig på torr, öppen kulturmark. Förbisedd? Senast sedd i Alingsås 1993. (1)

***Alyssum alyssoides*, grådådra**

Växer på torra ställen i betes- och ruderatmarker, kalkgynnad. Mest på på Falbygden och Kinnekulle. Senast sedd i Skara 2009 och Götene 2013. [F.v. LSu] (41)

***Anagallis minima* (*Lysimachia minima*), knutört**

Växer på grusiga, leriga stränder, främst i Göteborgstrakten. Senast sedd i Göteborg 1996. (17)

***Anthriscus caucalis*, taggkörvel**

Tillfällig på kustnära grusmarker. Sentida inkomlig. Senast sedd i Göteborg, Lundby 2003. (4)

***Areolaria gothica*, kalknarv**

VÄSTGÖTAANSVAR Finns närmast på Gotland. Ganska vanlig på Kinnekulles östsidas alvarmarker, sällsynt på den västra. Varierar kraftigt i antal exemplar liksom antal lokaler. Senast genomförda inventering av arten gjordes 2005. Noterad i Götene 2013. [F.v. CSJ] (10)

***Asplenium adiantum-nigrum*, glansbräken**

Ursprunglig i klippskrevor nära havet. Ansågs utgången 1986, återfanns 1991 på samma lokal. [F.v. ELj] (1)
OV-Gbg-0120 Västra Frölunda, Näsetbadet, 1 planta, 2014-09-28, ELj

***Asplenium adulterinum*, brunbräken**

VÄSTGÖTAANSVAR. Ursprunglig, växer på ultrabasiska serpentenbergarter. Tidigare var Smålands Taberg enda kända växtplatsen i Sverige. Senast sedd och inventerad på sin enda västgötalokal i Töreboda, Älgårås 2012. [F.v. UBA] (1)

***Bidens radiata*, grönskära**

Troligen ursprunglig vid Vänern på blöt strandmark. Uppträder i stor mängd utefter Hornborgasjöns stränder, ettårig och konkurrenssvag med en långlivad fröeserv. Ett otroligt grönskäreår 2006, då antalet kända lokaler ökade från 27 till 43: Skara 3, Falköping 6, Habo 5, Vänersborg 21, Grästorps 2 och Lidköping 6 lokaler. (se Calluna 24(1) 2007 s. 12-17). [F.v. OJa, HAI] (57)
OV-Göt-0117 Götene, Skeby, västra Kristningemarken, 50 plantor, 2014-05-08, OJa
OV-Lid-0145 Framnäsbadet, sydöstra hörnet, 170 plantor, 2014-09-08, OJa
OV-Lid-0146 Framnäsbadet, 850 m NV om strandens SÖ hörn, ej återfunnen, 2014-09-08, OJa

***Bromus arvensis*, renlost**

Tidigare bofast, numera tillfällig i kulturmarker. Ca 80 äldre lokaler. En mycket kraftig minskning under senare år. Sena fynd från Skara 1977, Svenljunga 1981, Hjo 1984, Vänersborg 2002 och Nödinge 2013. (4)
OV-Ale-0003 Nödinge, Backa grustag, ej återfunnen, 2014-09-10, ELj

***Camelina microcarpa*, sanddådra**

Sällsynt ogräs på sandiga åkrar och ruderatmarker, mest på Falbygden och Kinnekulle. (47)
OV-Ska-0014 Skarke, 790 m VNV om Nolång, 6 plantor, 2014-05-18, KAJ, RGC

***Carex hartmanii*, hartmanstarr**

Ursprunglig, kalkgynnad i fuktiga slätterängar och betesmarker. Senast sedd i Skara 2010. (15)

***Carex pulicaris*, loppstarr**

Ursprunglig i måttligt hävdade gräsmarker, rikkärr och fuktängar. Kalk- och hävdgynnad. Numera vanlig på Falbygden och söder därom. Senast sedd i Skara, Sjögerstad 2011. (271)

***Carex punctata*, prickstarr**

Ursprunglig, växer i lösa tuvor i klippig terräng nära havet. Sällsynt. Sedd i Gbg, Galterö 2012. [F.v. LHe] (8)
OV-Gbg-0485 Östra Galterö Rönnskär, 3 m², 2013-07-01, LHe

***Catabrosa aquatica*, källgräs**

Ursprunglig i våta betesmarker och på stränder. (37)
OV-Fal-2005 Karsgården, 700 m O om, 22 plantor, 2014-08-23, MEd, LSu, ALi
OV-Tid-0527 Pukegården, 520 m ONO om, 3 m², 2014-06-09, KAJ, RGC

***Centaureum erythraea*, flockarun (bredarun)**

Troligen ursprunglig på torr naturlig gräsmark på grönstensgrund. Missgynnas av ohävd och hårt bete. [F.v. UBA] (2)
OV-Lid-0528 Otterstad sn, Skalludden, 6 plantor, 2014-08-05, UBA
OV-Lid-0529 Otterstad sn, Vaholmen, 2 plantor, 2014-08-05, UBA

***Cephalanthera rubra*, röd skogslilja**

Ursprunglig i öppen tallskog på lerig morän. Senast sedd i Karlsborg 2004. [F.v. UBA] (1)
OV-Kar-0561 Mölltorp, ej återfunnen, 2014-07-02, UBA

***Coronopus squamatus* (*Lepidium coronopus*), kråkrassing**

Inkomling i gräsmattor och annan störd öppen mark. Alla lokaler i Göteborg. [F.v. ELj] (15)
OV-Gbg-0631 Göteborg, domkyrkoplan, 10 plantor, 2014-08-20, ELj
OV-Gbg-0640 Göteborg, Luntantugatan, 5 plantor, 2014-08-20, ELj
OV-Gbg-0641 Angered, Gunnilse grustag, 2014-09-12, ej återfunnen, ELj
OV-Möl-0002 Kikås avfallsanläggning, 1000 plantor, 2014-09-10, ELj

***Cuscuta epithimum*, ljungsnärja**

Inhemsk parasit på örter och gräs i torra gräsmarker. Två stabila lokaler i Skövde, Lerdala. [F.v. KAJ, OJa] (2)
OV-Skö-0643 Lerdala sn, Igelsjön, 150 m NV om väständen, 70 m², 2014-08-15, OJa
OV-Skö-0642 Lerdala sn, Igelsjön, 300 m V om västspetsen, 30 m², 2014-08-15, OJa

***Deschampsia setacea*, sjötätel**

Ursprunglig på sandiga stränder. [F.v. MJo] (3)

OV-Ali-0677 Lille-Nären, sydspetsen, 16 plantor, 2014-10-10, MJo

OV-Ali-0678 Store-Nären, östra änden, ej återfunnen, 2014-10-10, MJo

OV-Sve-0676 Spångalyckan, Fegen, 2 plantor, 2014-10-10, MJo

***Dryocallis rupestris*, trollsmultron**

Ursprunglig, kalkgynnad i torra gräsmarker. Västligt orienterad, lokaler spridda över hela landskapet. Minskande! (249)

OV-Skö-0723 Lerdala sn, 400 m V om Igelsjöns västända, 100 plantor, 2014-07-27, OJa

***Elatine orthosperma*, nordslamkrypa**

Nordlig, men förekommer sällsynt i västra delen av landskapet. Senast sedd i Vänersborg 1938. (0)

***Euphorbia exigua*, småtörel**

Tillfällig, på öppen kalkrik mark, åkrar och ruderatmark. Senast sedd i Vänersborg, Vargön 1958. (0)

***Euphrasia micrantha*, ljungögontröst**

Mindre vanlig till sällsynt i ljungrika betesmarker och vägkanter. Gynnad av bete och bränning 2013. (59)

OV-Gbg-0758 Galterö, 400 m SO om St Varholmens mitt, 1 planta, 2013-09-14, LHe

OV-Gbg-0760 Galterö, O om Brandnäsviden, 730 plantor, 2013-08-20, LHe

***Festuca altissima* (*Drymochloa sylvatica*), skogssvingel**

Sällsynt i fuktig ängsskog, branter och blockig mark, främst i västra Västergötland och platåbergens branter. (38)

OV-Gbg-0832 Botaniska Trädgården, Vitsippsdalen, 50 tuvor, 2014-05-14, ELj

OV-Gbg-1926 Bot. Trädg. Vitsippsdalen, nordligaste änden, 1 planta, 2014-05-14, ELj

***Filago vulgaris*, klotullört**

Tillfällig och sällsynt på sandig mark. Senast sedd i Borås 2000. (1)

***Fraxinus excelsior*, ask**

Ursprunglig och ännu vanlig på mullrik mark men minskande pga askskottsjuka. Funnen i 759 rutor (91%) under inventeringen för Västgötafloran.

***Gentiana pneumonanthe*, klockgentiana**

Mindre vanlig till sällsynt i de västra delarna av landskapet, växer i blåtätel-dominerade fuktigheter och kärrkanter. Ursprunglig och ljuskrävande. Minskande pga igenväxning och upphört bete och slåtter. [F.v.

AMA, BGU, ABo] (165)

OV-Gbg-0913 Lilla Mölnesjön, 8 plantor, 2014-08-23, SSV, RGA, LEN

OV-Gbg-0914 Orremossen, 339 plantor, 2014-08-23, SSV, RGA, LEN

OV-Gbg-0915 Blacktjärns nordände, 500 m VNV om, 15 plantor, 2014-09-04, LEN

OV-Gbg-0918 S. Biskopsgården, Vattentornet 500 m NV om, 6 plantor, 2014-08-27, SSV

OV-Gbg-0927 Björkkullsviken, innersta delen, 11 plantor, 2014-08-22, Flv Vg

OV-Gbg-0931 Vättlefjäll, St Stentjärn östra sidan, 19 plantor, 2014-08-23, SSV, RGA, LEN

OV-Mar-0023 Örsten, Lunden 400 m O om, 1 planta, 2014-09-05, LWa

OV-Mar-0956 Härnsjön nordstranden, badplats, 140 plantor, 2014-08-11, LWa

OV-Par-0962 Madernas nordspets, 100 m SV om, 25 plantor, 2014-09-12, ELj

***Gymnocarpium robertianum*, kalkbräken**

Ursprunglig i främst gamla kalkbrott. Alla lokaler på Kinnekulle. [F.v. OJa] (10)

OV-Göt-1144 Nyängen 100 m SO om, fd kalkbrott, 100 plantor, 2014-05-16, OJa

OV-Göt-1148 V Tömsäter, 300 plantor, 2014-06-15, OJa

***Herminium monorchis*, honungsblomster**

Ursprunglig i kalkfuktängar. Äldre uppgifter från 40 lokaler. [F.v. BJa] (16)

OV-Göt-0006 Österplana kyrka, 200 m NO om, 256 plantor, 2014-07-01, BJa, PAA

OV-Göt-0008 Björneberg 350 m S om, Bj.bergsängarna, 26 plantor, 2014-07-01, BJa, PAA

OV-Göt-0030 Högehall, 700 m O om, på sockengränsen, 51 plantor, BJa

OV-Göt-1564 Österplana kyrka, 500 m SV om, 380 plantor, 2014-07-01, BJa, PAA

OV-Fal-0001 Dala sn, NO Vallstorp, 94 plantor 2014-07-01, BJa, PAA

OV-Fal-0008 Skogssjön, 300 m SO om, Gläntankärret, 18 plantor, 2014-07-01, BJa

OV-Fal-0015 Skogastorp NR, V om Skogastorps kvarn, ej återfunnen, 2014-07-01, BJa

OV-Skö-0004 Gullakrokssjön, nordoststranden, 4 plantor, 2014-07-01, BJa, PAA

OV-Skö-0008 Rådene herrgård, 300 m SSO om, 88 plantor, 2014-07-01, BJa, PAA

OV-Skö-0014 Sjögerstad sn, Nohlmarken, 34 plantor, 2014-07-01, KAJ

Holosteum umbellatum, fågelarv

Tillfällig på torr, sandig mark. Sedd i Svenljunga 1987. Senast i Partille 2012. [F.v. RDa] (2)

***Hypochoeris glabra* (*Hypochoeris glabra*), åkerfibbla**

Gammalt åkerogräs. Sedd i Vänersborg 1984 och Vara 2013. (2)

OV-Var-1191 Edsvära sn, Ullstorp SV om, 50 plantor, 2014-07-14, LSu

Inula ensifolia, svärdkrissla

Spontan inkommen eller möjligen ursprunglig på öppet alvar. Upptäckt och senast sedd på Kinnekulle, Österplana 1920. Eftersökt under många år. (0)

Isolepis fluitans, flytsäv

Växer i näringsfattiga vatten och på moränstränder i Svenljunga och Tranemo. Senast sedd vid inventeringen på 1980-90-talen. Skall inventeras 2015. [F.v. RSv] (35)

Lathyrus tuberosus, knölvial

Växer i hagmark och i vägkanter, nu mest på Falbygden. Senast sedd i Lerum 2010 och Skövde 2011. (22)

Leersia oryzoides, vildris

Sällsynt på våt dy eller sand vid å-, bäck- och sjöstränder. Troligen spontan inkommen. Växer i strandkanten av Östen (8), Tidan (1) och Göta älv (Bohuslän). Troligen förbisedd. Endast 4 äldre lokaler är uppgivna från Tidan 1914 – 1953. (9)

***Leonurus cardiaca*, hjärtstilla**

Gammal inkomling, odlad som läkeväxt. Växer vanligen kring gårdar, främst i Skaraborg. (41)

OV-Göt-1281 Hagen 500 m VNV om, 11 plantor, 2014-06-03, OJa

OV-Göt-1800 Kårtorp 500 m ONO om, 2 plantor, 2014-06-19, OJa

OV-Göt-1801 Kårtorp 140 m ONO om, ej återfunnen, 2014-06-19, OJa

OV-Göt-3262 Sandstugan, 500 m NO om Kårtorp. 5 plantor, 2014-06-19, OJa

Limonium vulgare, marrisp

Alltmer sällsynt, växer på dyiga, salthaltiga havsstränder i Göteborgs skärgård. Senast sedd på Vargö, Vrångö och Stårholmsskären 2013. [F.v. SPa] (18)

***Luzula sylvatica*, storfryle**

Tillfällig inkomling, oftast med gräsfrö. Finns på 2 sentida lokaler. Sedd i V.Frölunda 1990 och i entrén till Botaniska Trädgården i Göteborg 2013. [F.v. ELj] (2)

OV-Gbg-1354 Botaniska Trädgården SO entrén (ej odlad!), 20 plantor, 2014-04-28, ELj

***Malva pusilla*, vit kattost**

Gammal kulturföljeslagare växer vanligen på kulturmark, gärna med djurhållning. Äldre uppgifter från ca 70 lokaler. (17)

OV-Gbg-1540 Götaledstoppen, Vädermotet, ej återfunnen, 2014-08-27, ELj

OV-Göt-1543 Västra Backgården 100 m SO om, ej återfunnen, 2014-08-24, BWe

OV-Ska-1548 Marum kyrka S om, ej återfunnen, 2014-08-24, KAJ, RGC

OV-Skö-1552 Bankälla, vägskalet, ej återfunnen, 2014-08-24, EEr, MKI, HKÜ

OV-Skö-1553 Öja, Västergården, 220 plantor, 2014-08-24, EEr, MKI, HKÜ

***Microstylis monophyllus* (*Malaxis monophyllos*), knottblomster**

Ursprunglig i rikkärr. Hotas av igenväxning. Två (4?) äldre lokaler i Skara och Götene. Endast en lokal är fortfarande aktuell på Kinnekulle. Inventeras årligen. [F.v. CDa] (1)

OV-Göt-1583 Kinnekulle, 12 plantor, 2014-07-06, CDa

Mulgedium quercinum (*Lactuca quercina*), karlsösallat

En sentida lokal för en trädgårdsflyktig. Senast sedd i Göteborg 1994. (1)

Petrorhagia prolifera, hylsnejlika

Tillfällig. Prydnadsväxt från södra och centrala Europa. Två äldre uppgifter finns från Härryda och Mariestad, båda från 1967, även sedd på skräpmark i Borås 1984 och i Trollhättan 2013. (2)

Pilularia globulifera, klotgräs

Växer på sandiga, långgrundna sötvattensstränder. Senast sedd i Härryda och Svenljunga 2003. (11)

Polygala comosa, toppjungfrulin

Mycket sällsynt, växer i torra, naturliga gräsmarker med måttligt bete. Kalkgynnad och minskande pga upphört bete. Senast sedd i Falköping, Bondegården 2001. (6)

***Potentilla anglica*, revig blodrot**

VÄSTGÖTAANSVAR. Kanske ursprunglig. Mycket sällsynt på mager något störd mark. Växer i betesmark och vägrenar i sydligaste och sydvästligaste Sverige. Senast sedd i Härryda 2011. [F.v. ESA] (2)

OV-Här-1716 Björketorp, Bäckaviken, ej återfunnen, 2014-09-29, ESA

OV-Här-1717 Björketorp, Knalls, ej återfunnen, 2014-09-29, ESA

***Pulsatilla vulgaris* ssp. *vulgaris*, backsippa**

Mindre vanlig i naturliga gräsmarker, betesmarker och backar. Ljuskrävande och betesygnad. Starkt minskande pga igenväxning och upphört bete. (988)

OV-Fal-2002 Börstig, Brudarebacken, 25 plantor, 2014-08-23, MEd, LSu, ALi

OV-Ess-0006 Häradstorp, 150 m O om bostadshuset, 5 plantor, 2014-05-15, BAI

OV-Ess-0005 Häradstorp, 150 m NV om bostadshuset, 11 plantor, 2014-05-15, BAI

OV-Ess-0003 Herregården V om, 4 plantor, 2014-05-15, BAI

OV-Ess-0004 Galmetorp 100 m O om, 20 plantor, 2014-05-15, BAI

OV-Fal-2002 Börstig, Brudarebacken, 25 plantor, 2014-08-23, MEd, LSu, ALi

OV-Gbg-3646 Kallebäcks lider, 4 plantor, 2014-05-28, ESA

OV-Gbg-3647 Askim, Pilegårdsv. 2A 60 m N om, 20 plantor, 2014-05-01, ANi

OV-Gbg-3648 Askims ridhus 50 m NNv om, 10 plantor, 2014-05-01, ANi

OV-Här-0940 Rävlanda, Heden, kolerakyrkogård, 2014-05-11, 15 plantor + små, ESA, ÅJo

OV-Här-0941 Rävlanda, Heden, sydändan, bryn, 2014-05-11, 3 plantor, ESA, ÅJo 25

OV-Här-0942 Rävlanda, Heden vid Sätlavägen, 2014-05-11, 3 plantor, ESA, ÅJo

Radiola linoides, dvärglin

Växer på sandig öppen mark såsom stränder. Förbisedd. Mest sedd under florainventeringen på 80-90-talet. Senast noterad i Torestorp vid Tolken 2013. (127)

Ranunculus arvensis, åkerranunkel

Tillfällig från sydöstra Sverige. Sällsynt på kalkrik åker- och ruderatmark. Senast sedd i Habo 1991. (1)

***Rubus cyclomorphus*, hjärtbjörnbär**

Ursprunglig, växande i klippskrevor, strandsnår och gräsmarksrester. Ett krypbjörnbär som är kustbundet. Sällsynt och finns i Västergötland endast i Göteborg med 7 sentida lokaler från 1980-90-talet. (7)

OV-Gbg-4112 Särö, Järkholmen sydsidan, lokalen spolierad, ej återfunnen, 2014-08-18, ELj

Rubus lamprocaulos, naggbjörnbär

Sällsynt krypbjörnbär i snår i Göteborgstrakten. Senast sedd i Göteborg, Tuve 1999. (2)

***Rubus scissus*, nålbjörnbär**

Tillhör sektionen äkta björnbär. Mycket sällsynt, kanske spontant invandrad. Växer upprätt i låga snår. (2)

OV-Mar-0027 Vivhult 200 m O om, 10 m², 2014-09-26, MJo

OV-Mar-1898 Vivhult 200 m NO om, 40 m², 2014-09-26, MJo

Salix daphnoides ssp. *daphnoides*, äkta daggvide

Tillfällig, förvildad, sällsynt på fuktig, sandig mark. Senast sedd i Göteborg 1952. (0)

Salix hastata ssp. *vegeta*, källblekvide

Växer i kalkfuktängar och rika våtmarker. Från inventeringen noterades 68 lokaler. Senast sedd i Skövde 2010. (70)

Saxifraga osloënsis, hällebräcka

Ursprunglig, växer på basiska klippor. Senast sedd i Vänersborg 1944. (0)

***Senecio aquaticus* (*Jacobaea aquatica*), vattenstånds**

Troligen ursprunglig, växer sällsynt vid kanter av åar och bäckar samt i fuktiga betesmarker. Lämnas av betesdjuren pga giftighet. En västlig art som växer längs Göta älv samt vid åar och bäckar i Mark (Storån, Surtan och Viskan) och Borås. [F.v. KHa] (66)

OV-Mar-0029 Dammen 75 m NO om, 1 planta, 2014-08-04, LWa

Stachys arvensis, åkersyska

Gammal kulturmarksväxt, åkerogräs. Senast noterad från Härryda, Mölnlycke 2000 och Skövde 2012. (11)

***Taraxacum litorale*, liten kärmaskros**

Tillhör sektionen *Celtica*. Växer i betade kalkfuktängar på Falbygden. (6)

OV-Göt-0074 Österplana kyrka 300 m SSV om, noterad, 2014-05-17, MJo

OV-Fal-0074 Stenåsen 300 m N om, 7 plantor, 2014-05-17, MJo

OV-Fal-0076 Danskagården 300 m N om, noterad, 2014-05-17, MJo

***Taraxacum maculigerum*, fläckmaskros**

Sektionen *Naevoza*. Växer i naturbetesmarker. (9)

OV-Fal-0077 Dala, Bygdegård 300 m NV om (2), 1 planta, 2014-05-17, MJo

Taraxacum praestans, kvällsmaskros

Tillhör sektionen *Naevoza*. Växer i fuktiga naturbetesmarker. Senast sedd 1998-2000 under florainventeringen i Tidaholm, Hångsdala 2011. (6)

Thymus pulegioides, stortimjan

Växer i störda kulturmarker och är spridd i landskapet. Sedd i Skara och Skövde 2007 samt i Borås och Falköping 2013. (14)

Tragopogon dubius, stor haverrot

Tillfällig inkomling. Växer i torr öppen mark. Senast sedd i Göteborg 1926. (0)

Ulmus glabra, alm (skogsalm)

Ursprunglig och ännu vanlig på näringsrika mulljordar, ofta i sluttningar. Minskande pga almsjukan. Funnen i 631 rutor (76 %) under inventeringen för Västgötafloran.

***Verbascum lychnitis*, grenigt kungsljus**

Inkommen från centrala Europa genom fröhandel. Förvildad och kvarstående. Arten tycks vara mycket stabil på de flesta av sina förekomster, trots att den är bienn. [F.v. LEN, ELj] (29)

OV-Gbg-0032 Götaledstoppen, Vädermotet, 51 plantor, 2014-08-27, ELj

OV-Göt-0057 Hällekis samhälle, f.d. trädgård, 2014-08-24, BWe

OV-Skö-2235 Bäckaforos NO om, ej återfunnen, 2014-08-24, EEr, MKI, HKü

Vicia dumetorum, buskvickler

Sällsynt, troligen spridd från odling. Sedd i Grästorp 1991 och Götene 2013. (2)

Vicia villosa ssp. *villosa*, luddvickler (vanlig luddvickler)

Oftast tillfällig, gammal inkomling med vallfröblandningar. Förr traktvis vanligt ogräs i råg, nu mest på trädor, jordupplag och andra kulturmarker. Störst utbredning har arten i norra delen av landskapet. Senast sedd i Skövde 2010. (53)

***Zostera noltii*, dvärgbandtång**

Ursprunglig på grunt vatten med mjuka bottenar i skyddade vikar vid havsstränder. Hittas även lossliten i tångvallar. Troligen förbissed liksom den smala bandtången. [F.v. LHe] (5)

OV-Gbg-4122 Stora Amundö, 250 m NV om bron, noterad, 2014-09-16, ANi

Nära hotad - NT

art som nu eller i en snar framtid är nära att uppfylla de hot som föregående grupper är utsatta för (tidigare MISSGYNNAD)

***Adoxa moschatellina*, desmeknopp**

Växer i mullrika halvskuggiga lövskogar och igenväxande betesmarker. Minskande. (340)

OV-Göt-1804 Kårtorp 50 m NO om, 25 m², 2014-04-27, OJa

OV-Göt-1797 Fjällstugan 580 m SSV om, 5000 plantor, 2014-05-01, OJa

***Allium carinatum*, rosenlök**

Trolig inkomling med gräsfrö eller kvarstående efter odling som prydnadsväxt. Sedd i Göteborg, Gjutegården 1995 och Järkholmen 2013, Borås 1999, Trollhättan 2013. [F.v. ELj, UBA] (4)

OV-Gbg-0014 Askim, S Järkholmen, 906 plantor, 2014-07-17, ELj

OV-Trö-0016 N. Björke, torpgrund 300 m NV om Högarne, 212 plantor, 2014-08-05, UBA

Anemone sylvestris, tovsippa

Tillfällig. Kvarstående från odling eller utkast. Även subspontana (?) förekomster i naturlig miljö. Sedd i Skövde sedan 2007. (4)

Anthemis arvensis, åkerkulla

Ganska vanlig på öppen åkermark och ruderatmark. 749 lokaler hittades under florainventeringen. (753)
OV-Göt-2508 Stora Boagärdet 200 m SV om, 1000 plantor, 2014-06-09, OJA

Arnica montana, slättegubbe

Ganska vanlig, men minskande i naturliga gräsmarker, ofta ogödslade betes- och slättermarker. Sveriges troligen största lokal finns på Remmene skjutfält med skattat antal av 200 000! (2320)

OV-Göt-1799 Gamlegårdens norra vägskal 400 m NNO om, 5 plantor, 2014-06-19, OJA

OV-Göt-1802 Gamlegårdens norra vägskal 600 m N om, 2m², 2014-06-19, OJA

OV-Här-0101 Klippan NR, 20 m N om torpruinen, 16.825 plantor, 2014-06-09, ESA, MSV

OV-Ler-0001 Skallsjö, Västra Viebo 250 m NNO om, 200 plantor, 2014-07-01, LWA

OV-Mar-0030 Apelhult östra, 165 plantor, 2014-07-21, KHa

OV-Mar-0025 Stampa, 150 plantor, 2014-07-06, LWA

OV-Mar-0103 Nockekulla, 25 plantor, 2014-06-26, LWA

OV-Skö-2801 Huseby 750 m SO om, 1 planta, 2014-05-28, KAJ, RGC

OV-Ulr-0023 Mörkabo 60 m V om, 5 plantor, 2014-09-30, LSu

OV-Ulr-0024 Mörkabo 100 m NO om, 5 plantor, 2014-09-30, LSu

OV-Ulr-0025 Getåsen 170 m om, 10 plantor, 2014-09-30, LSu

OV-Ulr-0026 Korrebo 150 m OSO om, 10 plantor, 2014-09-30, LSu

Asperugo procumbens, paddfot

Mycket sällsynt kulturföljeslagare. Växer vid gårdar och på ruderatmark. Senast sedd under inventeringen 1984-95 i Falköping, Lidköping, Götene och Karlsborg. (9)

Blysmus compressus, plattsäv

Växer i betade kalkfuktängar. Minskande pga igenväxning, gödsling och utdikning. (60)

OV-Fal-0552 Källegården 570 m VNV om, 100 plantor, 2014-07-06, KAJ, RGC

OV-Fal-0553 Polackgården, 130 m NV om Ledsgården, 100 plantor, 2014-07-06, KAJ, RGC

Blysmus rufus, rödsäv

Växer på fuktiga havssträndängar. Minskande pga igenväxning och upphört bete. Senast sedd i Gbg, Vargö 1995. (10)

Botrychium lunaria, månlåsbräken

Mindre vanlig och minskande. Växer i naturliga gräsmarker, konkurrenssvag. (274).

OV-Göt-0004 Esstorp, 150 m S om Åsbotorp, 338 plantor, 2014-05-06, OJA

OV-Göt-0124 Hagen 500 m VNV om, ej återfunnen, 2014-06-04, OJA

OV-Göt-0125 Lövåsa 420 m SSV om, 119 plantor, 2014-06-03, OJA

OV-Göt-0126 Guntorp 350 m VNV om, ej återfunnen, 2014-06-06, OJA

OV-Göt-0127 Rovassholmen, 560 m S om nordspetsen, 13 plantor, 2014-06-07, OJA

OV-Göt-0128 Mossen 60 m N om, 3 plantor, 2014-06-07, OJA

OV-Göt-0129 Mossen 250 m NO om, 99 plantor, 2014-06-07, OJA

OV-Göt-0130 Fiskaretorpet 700 m NO om, ej återfunnen, 2014-06-07, OJA

OV-Göt-0131 Stora Rundrödjan 200 m ONO om, ej återfunnen, 2014-06-07, OJA

OV-Göt-1796 Rivenäs 120 m V om, ej återfunnen, 2014-06-23, OJA

OV-Ler-0024 Hallabron 90 m SV om, 20 plantor, 2014-07-01, LWA

OV-Mad-0017 Rynningen 100 m SO om, 266 plantor, 2014-06-17, OJA

OV-Skö-0208 Hagmanstorp 665 m NO om, 10 plantor, 2014-05-24, KAJ, RGC

Brassica rapa ssp. *campestris*, åkerkål

Gammalt åkerogräs, även växande på andra kulturmarker. Noterad under inventeringen under 1980-90-talen. Sedd i Borås 2013. (319)

Bromopsis benekenii, strävlost

Sällsynt, växer på mullrik lövskog. Senast noterad från Götene 2005 och Skövde 2012. (18)

Campanula cervicaria, skogsklocka

Ursprunglig i öppna, måttligt störda marker. Växer i blockig blandskog och vägskäringar. Ljuskrävande. Flest lokaler finns i nordvästra delen av landskapet. (65)

OV-Göt-0320 Stora Rundrödjan 200 m ONO om, 4 plantor, 2014-06-07, OJA

OV-Skö-0370 Århult 300 m S om, 92 plantor, 2014-06-20, OJA

Carduus acanthoides, piggtistel

Sällsynt, sentida inkomling i betesmarker och på vägkanter. Främst i Valle härad (7), ökande. Senast sedd i något 1000-tal i Skara, Skarke 2009. (8)

Carex hostiana, ängsstarr

Ganska vanlig i kalkområdena. Växer endast i naturliga gräsmarker med lång hävdkontinuitet, betes-, slätter- och havssträndängar. Senast sedd i Skara 2013. (350)

Carex paleacea, strandstarr

Mycket sällsynt i Göteborgs skärgård. Växer på skyddade havsstränder. Missgynnad av bete och exploatering. Senast sedd Göteborg, St Amundö 2012. [F.v. ANi] (3)

Carex vacillans, saltstarr

Mycket sällsynt i Göteborgs skärgård. Växer på skyddade, leriga havsstränder. Missgynnas av igenväxning och exploatering. Senast sedd i Göteborg 2010. (6)

***Chenopodium bonus-henricus* (*Blitum bonus-henricus*), lungrot**

Gammal inkomling. Växer nära gårdar och i naturbetesmarker. Främst på Falbygden och Kinnekulle där den är mindre vanlig, men minskande. (136)

OV-Ska-2000 Varnhems kyrka 200 m SSV om, noterad, 2014-08-24, KAJ, RGC, ALi

OV-Fal-2006 Håkanstorp kyrka 500 m SSV om, 6 plantor, 2014-08-22, MEd, EGr

Consolida regalis, riddarsporre

Gammalt åkerogräs i höstsådda åkrar. Hotas av gödsling och ogräsbekämpning. 36 lokaler inventerades på 1980-90-talet. Senast sedd i Götene 2008. (37)

Corydalis cava, hålnunneört

Växer på ödetom i Tranemo och i Vitsippsdalen, Göteborg. Västgötska förekomster är förvildade från odling. Senast sedd i Tranemo 1999. (2)

Crepis praemorsa, klasefibbla

Växer i naturliga betes- och slättermarker, främst Falbygden. Florainventeringen 1984-2000 gav 397 lokaler. (414)

Epipogium aphyllum, skogsfru

Mycket sällsynt. Växer i multrik mark i örtrik skog. Senast sedd i bl.a. Partille 2005. (4)

Fumaria vaillantii, blek jordrök

Tillfällig, växer på öppen, kalkhaltig jord, ruderatmark. Senast sedd i Göteborg 1954. (0)

Galeopsis ladanum, mjukdån

Ganska vanlig gammal kulturmarksväxt, som förekommer som åkerogräs och på ruderatmarker. Senast sedd i Falköping och Skövde 2012. (393)

***Galium suecicum* var. *vestrogoticum*, västgötamåra**

SVERIGEANSVAR Varieteten västgötamåra finns endast i Västergötland. Nominat-underarten var. *suecicum* (vanlig backmåra) finns i ett begränsat område i södra Småland, norra Skåne och västra Blekinge. Västgötamåran är vanlig till mindre vanlig i ett mindre och begränsat område i nordvästra delen av landskapet i naturliga betesmarker. Av de 146 lokalerna förekommer de flesta i Götene kommun. Skara, Mariestad och Skövde har flera lokaler. [F.v. OJa] (151)

OV-Göt-0876 St. Rundrödjan 200 m ONO m, 11 plantor, 2014-06-08, OJa

OV-Göt-3227 Hagen 500 m VNV om, 100 m², 2014-06-14, OJa

OV-Göt-3290 Stora Boagärdet 200 m SV om, 1 m², 2014-06-20, OJa

OV-Göt-3301 Långemossen 420 m VNV om, 1 m², 2014-06-02, OJa

OV-Göt-3302 Stora Käringaberget 1000 m N om, 15 m², 2014-06-20, OJa

OV-Göt-3303 Timåsen 900 m SO om, 7 m², 2014-06-20, OJa

***Genista tinctoria*, färgginst**

Inhemsk i Lyrestadstrakten ("lurstabblomma"), vanligen spridd i vägkanter, i grustag och på restmarker, dessutom i några få naturliga gräsmarker. Senast inventerad 1991. (98)

- OV-Göt-0876** St. Rundrödjan 200 m ONO om, 11 plantor, 2014-06-08, OJa
OV-Göt-3227 Hagen 500 m VNV om, 100 m², 2014-06-14, OJa
OV-Göt-3290 Stora Boagärdet 200 m SV om, 1 m², 2014-06-20, OJa
OV-Göt-3301 Långemossen 420 m VNV om, 1 m², 2014-06-02, OJa
OV-Göt-3302 Stora Käringaberget 1000 m N om, 15 m², 2014-06-20, OJa
OV-Göt-3303 Timåsen 900 m SO om, 7 m², 2014-06-20, OJa

***Geranium boheicum*, svedjenäva**

Mycket sällsynt på bränd skogsmark eller solexponerade hyggen. Ljuskrävande. Senast sedd i Skövde 2002. (19)

***Glaucium flavum*, strandvallmo**

Tillfällig på sandiga havsstränder. Senast sedd i Göteborg 1879 (möjligen spontan förekomst) och 1943 samt Vänersborg, Vargön (på manganmalm) 1958. (0)

***Goodyera repens*, knärot**

Ganska vanlig i frisk barrskog med lång kontinuitet. Minskande pga avverkningar. (380)

- OV-Gbg-4107** Vättlefjäll, Lilla Stentjärnen, 2 plantor, 2014-08-23, LEN
OV-Göt-0058 Stora Rundrödjan 100 m O om, 13 plantor, 2014-06-28, OJa
OV-Kar-0007 Molaggen 150 m SSV om, noterad, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC
OV-Kar-0008 Molaggen 175 m VSV om, 1 planta, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC
OV-Kar-0009 Mon 180 m NNV om, 1 planta, 2014-07-26, OJa, KAJ, RGC
OV-Lid-0009 Svalnäs 350 m NNO om, 55 plantor, 2014-07-12, OJa
OV-Mar-0026 Enebacken Ramslätt 450 m SO om, 2 plantor, 2014-07-09, LWa
OV-Mar-0027 Strömma, Stora Äggsjön 230 m NV om, 120 plantor, 2014-07-14, LWa
OV-Mar-0031 Karlhedskogen, 195 plantor, 2014-08-17, KHa
OV-Mar-0100 Ramhultafället 240 m NO om, 22 plantor, 2014-07-09, LWa
OV-Mar-0102 Olatorp 490 m SV om, noterad, 2014-07-09, LWa
OV-Tib-0001 Rankås 560 m S om Mon, noterad, 2014-07-27, KAJ, RGC
OV-Vär-3218 Yxnäs 300 m S om, 20 plantor, 2014-08-05, LWa

***Gymnadenia odoratissima*, luktsporre**

VÄSTGÖTAANSVAR Ursprunglig i rikkärr och kalkfuktängar. 2-3 äldre lokaler finns i Falköping och Götene. Har försvunnit från ett par lokaler pga igenväxning. Inventeras kontinuerligt av länsst. [F.v. LSu] (2)

***Hyoscyamus niger*, bolmört**

Medeltida kulturmarksväxt vid gårdar, fågator och vägkanter. Senast sedd i Skövde 2011. (56)

***Hypericum montanum*, bergjohannesört**

Ganska sällsynt sydbergsart på gräsmark i bergbranter och klippor. Kalkgynnad. Minskande pga igenväxning och försurning. (78)

- OV-Mar-3129** Kronäng 250 m S om, noterad, 2014-07-09, LWa

***Hypericum tetrapterum*, kärrjohannesört**

Tillfällig, ganska sällsynt i kalkhaltig mark i kärrängar, stränder och diken. Senast sedd i Lerum 1996 och Göteborg, Nylöse 2004. (2)

***Lavatera thuringiaca* (*Malva thuringiaca*), gråmalva**

Gammal läkeväxt, tillfällig på näringsrik mark. Tidigare sedd i Mark 1981, Hjo 2000 och Göteborg 2013. (3)

- OV-Gbg-0008** Medicinarberget, Källsprängsstigen norra delen, 3 plantor, 2014-11-09, ELj
OV-Gbg-0927 Välen, kompostdeponin, 1 planta, 2014-09-23, ELj

***Leontodon hispidus*, sommarfibbla**

Ganska vanlig i naturliga gräsmarker, slåtterängar och åkerrenar. Minskande pga igenväxning. (370)

- OV-Mar-0104** Nockekulla, 5 plantor, 2014-06-26, LWa

***Limosella aquatica*, ävjebrodd**

Mindre vanlig på dyg botten på stränder vid hav, sjö och å. Konkurrenssvag. Tidigare sedd i Skövde och Gullspång 2006 samt i Lidköping, Skövde, Göteborg och Mark 2013. (37)

- OV-Lid-0006** Östra Hamnen, 750 m NO om jvgsbron, 50.000 plantor, 2014-07-20, OJa

Lithospermum officinale, stenfrö

Sällsynt, kalkkrävande i snår, bryn och rasbranter. Senast sedd i Göteborg och Falköping 2013. (22)

***Lotus tenuis*, smal käringtand**

Tillfällig på sandiga och steniga havsstränder. [F.v. ANi] (4)

OV-Gbg-1350 Stora Amundö, 300 m N om bron, ej återfunnen, 2014-08-19, ANi

OV-Gbg-1352 Stora Amundö, 330 m VNV om bron, 2 plantor, 2014-08-19, ANi

OV-Gbg-1370 Stora Amundö Kungsviken, 700 m SV om bron, 2 plantor, 2014-08-19, ANi

Lunaria rediviva, månviol

Möjligen ursprunglig på Kinnekulle, ibland kulturspridd. Senast sedd vid florainventeringen i Götene, Råbäck 1980. (12)

***Luzula multiflora* ssp. *divulgata*, backfryle**

Sällsynt. Växer i torrbackar och gräsmarker i Sörmland, Uppland och på Gotland. (1)

OV-Gbg-0928 Havsklinten, 250 om OSO om ön Hönekullen, 1 planta, 2014-07-15, ELj, JJo

***Lycopodiella inundata*, strandlumner**

Växer på långgrunda sjöstränder, grustag och kärrkanter. (74)

OV-Ale-1357 Bohus, 700 m SV om Lilla Medtjärn, 5 m², 2014-09-17, LEN

OV-Göt-1370 Rudbäcksdal 200 m N om, 1 m², 2014-06-14, OJa

Lythrum portula, rödlänke

Ganska vanlig till sällsynt och minskande. Konkurrenssvag och hävdgynnad. Växer på stränder och annan fuktig mark. (105)

***Melampyrum cristatum*, korskovall**

Växer i naturliga gräsmarker, åkerrenar och vägkanter. (19)

OV-Fal-1559 Händenestorp 100 m S om, 100 plantor, 2014-07-02, KAJ, RGC

***Pedicularis sylvatica*, granspira**

Mindre vanlig på fuktig, mager gräsmark och sjöstränder. 269 lokaler redovisade i florainventeringen 1984-2000. Nu minskat till 244 lokaler som är registrerade i Artportalen. (244)

OV-Gbg-3650 Galterö, ca 15 dellokaler, 400 plantor, 2013-06-01, LHe

OV-Göt-3648 Lövåsa 400 m SSV om, 310 plantor, 2014-06-03, OJa

OV-Mar-0021 Nockekulla, 5 plantor, 2014-06-26, LWa

OV-Mar-0028 Navåsen 200 m NV om, 150 plantor, 2014-05-23, LWa

OV-Sve-3707 Kärrsgårde, 100 plantor, 2014-07-20, SOJ

OV-Ulr-0027 Ingared 700 m O om, 2 plantor, 2014-11-19, LSu

Persicaria foliosa, ävjepilört

Sällsynt på ler- eller dystränder. Senast sedd under inventeringen i Mariestad, Torsö, 1996-1997. (1)

Pimpinella major, stor bockrot

Tillfällig på näringsrik mark i skogsgläntor och ruderatmark. Sedd i Mölndal 1947 och Skövde 2011. (1)

***Poa remota*, storgröe**

Sällsynt, växer i mullrik mark, gärna blockig, i gles lövskog och uteder bäckkanter. Tidigare sedd i Ulricehamn 1998 och Borås 2013. (9)

OV-Bor-1662 Krökings hage, p-platsen stigen till, 30 stänglar, 2014-07-17, KEr, MRö

Potamogeton compressus, bandnate

Ursprunglig i klara, ganska näringsfattiga men gärna kalkpåverkade sjöar. Äldre belägg från åtminstone 11 lokaler. Möjligen försvunnen på grund av bete av kanadagäss. Senast sedd i Skövde, Lången 2005. (5)

Potamogeton friesii, uddnate

Mycket sällsynt i näringsrika sjöar och dammar. Senast sedd i Falköping 1983 och 1993 samt Tidaholm 1996. (3)

Raphanus raphanistrum, åkerrättika

Mindre vanlig, mest i skogsbygderna. Gammal kulturföljeslagare i åkrar och trädgårdar. Missgynnas av det moderna jordbruket. (238)

ssp. *maritimus*

Senast sedd på Vrångö 2013.

Rosa tomentella (*R. balsamica*), flikros

Sällsynt i kustnära områden, beteshagar, snår och åkerrenar. Ej rapporterad till Västgötafloran, dock finns tre äldre lokaler. En av dessa är Gbg, Köpstadso. Senast sedd i Gbg, Köpstadso 2002. (1)

***Rubus lagerbergii*, filtbjörnbär**

Mindre vanligt kryppbjörnbär i Gbg-trakten i strandsnår och vägkanter. (11)

OV-Bol-1878 Horsvadsbron 100 m ONO om, 45m², 2014-09-09, KER

***Rubus muenteri*, grönbladsbjörnbär**

VÄSTGÖTAANSVAR Tillhör sektionen äkta björnbär. Troligen spontant invandrad. Finns närmast i Småland, Oskarshamn, Döderhult och Fliseryd. Lokalen ifråga är den enda kända i västra Sverige, märkligt nog samma lokal som bergumsbjörnbär *Rubus loehrii*, som har sin enda svenska lokal här och synes vara spontant invandrad även den. Förekomsten bildar ett buskage med flera skott, varför det är svårt att ange antal exemplar. [F.v. ELj] (1)

OV-Gbg-1893 Bergums kyrka 100 m S om, 2 buskar, 2014-08-18, ELj

Rubus norvegicus, västkustbjörnbär

Tillhör sektionen kryppbjörnbär. Ursprunglig i klippskrevor, strandsnår, bryn och på vägkanter. Senast sedd i Göteborg, Brännö 2012. (17)

Rubus pruinosus, hallonbjörnbär

Tillhör sektionen kryppbjörnbär. Kustbunden i snår i skogsbyn och rasranter. Senast sedd i Göteborg 1957. (0)

Saxifraga hirculus, myrbräcka

Ursprunglig i blöta kalkkärr. Endast två mycket välkända lokaler, Sjöängen och Gorsan, sedan 1863 resp. 1950. [F.v. LSu] (2)

Sedum anglicum, engelsk fetknopp

Växer på exponerade havsstrandklippor och grusiga stränder. Alla lokaler i Göteborgs-området. Senast sedd på Torsholmen 2005 och Styrso 2013. [F.v. CHF, IFa] (15)

Serratula tinctoria, ängsskära

Mycket sällsynt. Växer i naturliga gräsmarker, gärna något betade. Slättergynnad. Minskande pga utebliven hävd. Senast sedd i Falköping 1993. [F.v. ABe] (10)

Setaria viridis, kavelhirs

Kulturmarksväxt. 42 lokaler hittades vid inventeringen 1984-2000, främst i sydvästra Västergötland och på Falbygden. (43)

***Taraxacum decolorans*, kalkmaskros**

Tillhör sektionen *Palustria*. Växer i betade kalkfuktängar. Främst i Falköping och Götene. Äldre belägg från 10 socknar. (11)

OV-Fal-2115 Öja hed 300 m NNO om Lekarekvarn, 200 plantor, 2014-05-17, MJO

OV-Fal-2117 Bygdegård 300 m NV om, noterad, 2014-05-17, MJO

OV-Fal-2118 Stenåsen 300 m N om, 4 plantor, 2014-05-17, MJO

OV-Göt-2121 Österplana kyrka 300 m SSV om, 150 plantor, 2014-05-17, MJO

Taraxacum duplidentifrons, svarttandad maskros

Sektionen *Ruderalia*. Äldre belägg från 5 socknar. Inga sentida lokaler finns noterade. (0)

Taraxacum spectabile, atlantmaskros

Sektionen *Spectabilia*. Växer i fuktiga, naturliga gräsmarker. Senast sedd i Herrljunga 1999. (4)

***Thalictrum simplex* ssp. *simplex*, vanlig backruta**

Växer i naturliga gräsmarker. Minskande. [F.v. OJa] (108)

OV-Göt-0118 Kastenhov 200 m SO om, 600 plantor, 2014-09-19, OJa

OV-Göt-0119 Kastenhov 200 m VSV om, 200 plantor, 2014-09-19, OJa

OV-Göt-0120 Kastenhov 270 m ONO om, 10 plantor, 2014-09-19, OJa

OV-Göt-0121 Jättadansen 600 m S om, 100 plantor, 2014-09-19, OJa

OV-Göt-0122 Åsabacken 950 m SSO om Kastenhov, 1000 plantor, 2014-09-19, OJa

OV-Göt-0123 Kastenhov 200 m V om, ej återfunnen, 2014-09-19, OJa

I Calluna nr 4 2014 berättade Kurt-Anders Johansson om hur spindelörten återfanns.

Foto: *Evastina Blomgren*

***Thesium alpinum*, spindelört**

Mycket sällsynt. Växer i öppen, naturlig gräsmark. Förekommer i Småland på flera lokaler. Upptäckt i Herrljunga, N. Säm 1984. [F.v. LSu] (1)

OV-Her-2186 Sämsholm, slutningen V om fornminnet, 3 plantor, 2014-07-14, KAJ, RGC

***Tillaea aquatica* (*Crassula aquatica*), fyrling**

Växer sällsynt i hållkar och gropar på havsstränder. Ofta förbisedd. (11)

OV-Gbg-2207 Galterö Sundholmen, 50 dm², 2013-06-24, LHe

OV-Gbg-2208 Galterö huvud, 50 dm², 2013-06-24, LHe

OV-Gbg-2209 Galterö Brandnäs, 20+25+4 dm², 2013-06-24, LHe

***Trifolium montanum*, backklöver**

Växer i torr, naturlig gräsmark och betesmark. Stäppängsart som trivs med oregelbunden slätter och bete. (128)

OV-Göt-1361 Österplana hed, 250 m O om kyrkan, 1 planta, 2014-06-02, E5a

***Ulmus minor*, lundalm**

Kvarstående, förvildad. Senast sedd i Töreboda 1999. (6)

***Viola persicifolia* (*V. stagnina*), strandviol**

Ursprunglig på leriga moränstränder. Hävdberoende och något kalkgynnad. Senast sedd i Vänersborg 2013. (103)

Kunskapsbrist - DD

***Cypripedium calceolus*, guckusko**

Ursprunglig och sällsynt kring platåbergen i gles ädellövskog och slätterängsrester. Kalkgynnad men hotas av granplanteringar och uppgrävning. Senast inventerad 1984-2000. (27)

OV-Göt-1351 Österplana, 250 m O om kyrkan, 5 plantor, 2014-06-15, OJa

OV-Göt-0016 Österplana kyrka 250 m SSO om, 5 plantor, 2014-06-15, OJa

OV-Göt-0019 Hjälsåter 300 m SO om, 1213 plantor, 2014-06-02, OJa

***Dactylorhiza praetermissa* englandsnycklar**

Mycket sällsynt på fuktig kalkrik mark. Storvuxen, nära meterhög. Förekomst känd ("märklig *incarnata*-typ") sedan flera år på Rörstrands porslinsfabriks ytterområde och tippmassor.

OV-Lid-0008 Östra hamnen 800 m NO om järnvägsbron, 1500 plantor, 2014-07-20, OJa

OV-Lid-0007 Västra hamnen 700 m N om järnvägsbron, 10 plantor, 2014-07-20, OJa

Arten är nu utredd och skall heta *Dactylorhiza majalis* ssp. *integrata* och klassas VU.

***Orobanche lucorum*, berberissnyltrot**

Sällsynt, oftast inkomling i parker och trädgårdar, här spontan förekomst. (1)

OV-Skö-0055 Skövde, Timmersdala, Sotaliden, 90 stänglar!, 2014-08-03, OJa, KAJ, RGC

***Spergula arvensis* ssp. *arvensis*, sydspärgel**

Åkerogräs. Senast sedd i Härryda 2012 (1)

Sidhänvisningar

Namn Sidan

alm 16
 ask 13
 atlantmaskros 21
 backfryle 20
 backklöver 22
 backruta 21
 backsippa 15
 bandnäte 20
 berberissnyltrot 22
 bergjohannesört 19
 bergumsbjörnbär 3
 blek jordrök 18
 bohusbjörnbär 10
 bohuslind 4
 bolmört 19
 borstsäv 8
 brandnäva 7
 bredskaftad fläckmaskros 10
 brinklosta 5
 brunbräken 12
 buskvicker 16
 bymälla 2
 bågstarr 6
 bäckfräne 3
 cypresslummer 6
 dalslandsmaskros 10
 desmeknopp 16
 dikesskräppa 10
 drakblomma 7
 dvärgag 2
 dvärgbandtång 16
 dvärgjohannesört 7
 dvärglin 15
 dvärglåsbräken 5
 dvärgserradella 8
 därrepe 2
 ekorrsvingel 11
 engelsk fetknopp 21
 englandsnycklar 22
 fetmaskros 4
 filtbjörnbär 21
 fjädergräs 4
 fikros 21
 fikstånds 3
 flockarun 12
 flytsäv 14
 fläckmaskros 16
 fyrling 22
 fågelarv 14
 fältgentiana 7
 färgginst 19
 gatmälla 6
 glansbräken 12
 granspira 20
 grenigt kungsljus 16
 grusnejlika 7
 grådådra 11
 gråmalva 19
 grönbladsbjörnbär 21

Namn Sidan

grönskära 12
 guckusko 22
 hallonbjörnbär 21
 hartmanstarr 12
 hedjohannesört 8
 hjärtbjörnbär 15
 hjärtstilla 14
 honungsblomster 13
 humlesuga 10
 huvudtåg 8
 hylsnejlika 14
 hålnunneört 18
 hällebräcka 15
 järnek 3
 jättespärjel 3
 kalkbräken 13
 kalkmaskros 21
 kalknarv 11
 kalvnos 8
 kamomillkulla 4
 kantlök 4
 karlsösallat 14
 kattmynta 8
 kavelhirs 21
 klasefibbla 18
 klintsnyltrot 8
 klippnejlika 9
 klockgentiana 13
 klotgräs 14
 klotullört 13
 klubbfibbla 4
 klätt 4
 knippnejlika 6
 knottblomster 14
 knutört 11
 knärot 19
 knölnate 9
 knölvial 14
 korndådra 8
 korskovall 20
 kransborre 8
 kranssalvia 10
 kritsuga 3
 krypfloka 4
 kråkrassing 12
 kustgentiana 7
 kvällsmaskros 16
 källblekvide 15
 källfräne 8
 källgräs 12
 kärtojohannesört 19
 kärnocka 4
 kärnäva 7
 lindådra 2
 linmåra 2
 linrepe 2
 linsnärja 2
 liten kärmaskros 16
 ljungsnärja 12

Namn Sidan

ljungögontröst 13
 loppstarr 12
 loppört 2
 luddvicker 16
 luktsporre 19
 lundalm 22
 lungrot 18
 marrisp 14
 martorn 7
 mellanlumner 6
 mjukdån 18
 mosippa 10
 myrbräcka 21
 månåsbräken 17
 mänviol 20
 naggbjörnbär 15
 naverlönn 3
 nordslamkrypa 13
 nålbjörnbär 15
 nålkörvel 10
 oljedådra 2
 ormax 9
 ostronört 3
 paddföt 17
 piggrö 8
 piggtistel 18
 pimpinellros 3
 plattsäv 17
 prickstarr 12
 purrhavre 2
 rapunkelklocka 5
 renlosta 12
 revig blodrot 15
 revsvalting 5
 riddarsporre 18
 rosenbjörnbär 10
 rosenlök 16
 rutlåsbräken 5
 ryl 6
 rysk drakblomma 7
 råglösta 5
 röd nattskatta 3
 röd skogslijla 12
 rödlänke 20
 rödsäv 17
 saltmälla 4
 saltstarr 18
 sanddraba 6
 sanddådra 12
 sandlusern 8
 sandmälla 3
 sandtimotej 9
 sankmaskros 11
 selleri 3
 sjötätel 13
 skaftslamkrypa 7
 skevmaskros 11
 skogsfru 18
 skogsklocka 17

Namn Sidan

skogssvingel 13
 skärblad 7
 slättergubbe 17
 smal bandtång 11
 smal käringtand 20
 smalbladig lungört 9
 smalfjällig strandmaskros 10
 småtörel 13
 sommarfibbla 19
 sommarklynne 11
 spetsnate 9
 spindelört 22
 spjutsporre 8
 stenfrö 20
 stinkmålla 3
 stor bockrot 20
 stor haverrot 16
 stor ögontröst 7
 storfryle 14
 storgro 20
 stortimjan 16
 strandbräsma 5
 strandlumner 20
 strandmaskros 10

Namn Sidan

strandstarr 18
 strandsötväppling 3
 strandvallmo 19
 strandviol 22
 strävlosta 17
 styvnate 9
 svarttandad maskros 21
 svedjenäva 19
 svärdkrisla 14
 sydspärgel 22
 taggkörvel 11
 tistelsnyltrot 9
 toppjungfrulin 15
 tovsippa 17
 trollsmultron 13
 uddbräken 9
 uddnate 20
 vattenstånds 15
 vildris 14
 vit kattost 14
 vittätel 11
 vityxne 9
 västgötamaskros 11
 västgötamåra 18

Namn Sidan

västkustbjörnbär 21
 västkustros 10
 åkerfibbla 14
 åkerkulla 17
 åkerkål 17
 åkermadd 10
 åkerranunkel 15
 åkerträttika 20
 åkerskallra 3
 åkersyska 16
 ädelmynta 8
 äkta daggvide 15
 ängskorn 7
 ängslosta 5
 ängssalvia 10
 ängsskära 21
 ängsstarr 18
 ängsögontröst 2
 ärtvicker 11
 ävjebrodd 19
 ävjepilört 20
 ölandskungsljus 11

Floraväktare och rapportörer

ABe Anders Bertilsson
 ABo Anders Bohlin
 ALi Anna Lindhagen
 AMA Anne-Marie Andersson
 ANi Aimon Niklasson
 ARS Alf-Rune Sandberg
 BA1 Bertil Alander
 BeW Bengt Westman
 BGu Birgitta Gustafsson
 BJa Bertil Jannert
 BWe Börje Wernersson
 CDa Christina Dahlqvist
 CHF Carl-Henrik Fant
 CJL Carl-Johan Lidén
 CSj Christer Sjöäng
 EEr Eva Eriksson
 EGr Eva Grusell
 ELj Erik Ljungstrand
 ESa Enar Sahlin
 GBö Gösta Börjeson
 Hal Hans Alexandersson
 HJe Håkan Jernehov
 HKü Helene Küller
 IFa Irene Fant
 JAn Jonas Anderson
 JJo Jennie Jonsson
 JKu Jan Kuylenstierna
 JOP Jan-Olof Petersson
 JRi Jan Rindby
 JöG Jörgen Grahn
 KAJ Kurt-Anders Johansson
 KEr Kjell Eriksson

KHa Kenneth Hansson
 KHn Kristoffer Hahn
 LEN Lars Erik Norbäck
 LHe Lars Hellman
 LJe Lena Jernehov
 LPe Lennart Persson
 LSu Lennart Sundh
 LWa Lennart Walldén
 MEd Margareta Edqvist
 MJo Michael Johansson
 MK1 Monica Klaussén
 MRö Marie Rönnbäck
 MSv Maria Svensson
 MTh Magnus Thorell
 OJa Olof Janson
 OMo Olle Molander
 PAA Per-Arne Arulf
 PLa Peter Laudon
 RDa Robert Daun
 RGa Roger Gahnertz
 RGC Rolf-Göran Carlsson
 RSh Ralf Svensson
 SOJ Sven-Olof Johansson
 SPa Sofia Pallander
 SSV Sören Svensson
 TFr Tommy Fröberg
 TGu Thomas Gunnarsson
 TMa Tore Mattsson
 TNi Tommy Nilsson
 UBA Ulla-Britt Andersson, Trollhättan
 UBAn Ulla-Britt Andersson, Färjestaden
 Åjo Åke Johansson

Förändringar i rödlistan 2015 – Västergötland

Michael Johansson

Bodagatan 27, 507 42 Borås, ambrosia20@live.se

Vart femte år revideras rödlistorna för de olika artgrupperna och 2015 var det dags igen. Här är ändringarna för Västergötlands del och vilken hotkategori de hamnat i eller ändrats till.

Nya arter i rödlistan:

Blågrönt manngräs VU
Slätterfibbla VU
Kösa NT
Jordtistel NT
Borsttåg NT
Åkerrödtoppa NT
Majviva NT
Pilblad NT
Backtimjan NT
Brunklöver NT
Etternässla NT
Puckelmaskros EN
Saltmaskros EN
Parvelmaskros VU
+ några hökfibblor

Nya underarter/varieteter i rödlistan

Englandsnycklar EN
Stallört VU
Vit sminkrot NT
Ljus solvända NT
Ångsnattviol NT

Slätterfibbla är ny på rödlistan

Foto: *Evastina Blomgren*

Arter som försvinner från rödlistan

Klotullört
Atlantmaskros
Dalslandsmaskros
Kalkmaskros

Arter som förs till en högre hotkategori

Lundalm NT till CR
Skogsalm VU till CR
Klätt EN till CR
Renlost VU till EN
Ask VU till EN
Slättergubbe NT till VU
Lungrot NT till VU
Bandnate NT till VU
Åkerrättika NT till VU

Arter som förs till en lägre hotkategori

Dvärgag RE till CR
Sandmålla CR till EN
Kalvnos EN till NT
Revsvälg EN till VU
Rutläsbräken EN till VU
Rapuncklocka EN till VU
Mellanlumner EN till VU
Cypresslumner EN till VU
Spetsnate EN till VU
Sommarklynne EN till VU
Källfräne EN till VU
Kalkbräken VU till NT
Kvällsmaskros EN till VU
Liten kärrmaskros VU till NT
Bohusbjörnbär EN till VU
Rosenbjörnbär EN till VU
Nålbjörnbär VU till NT

Floraväkeriet i Västergötland

Michael Johansson

Bodagatan 27, 507 42 Borås, ambrosia20@live.se

Årets floraväktarträffar i Västergötland hölls i Västergötlands Botaniska Förenings lokaler hos Studiefrämjandet i Borås lördagen den 21 mars och på Axevalla folkhögskola söndagen den 22 mars. Programmet var omfattande och sammanlagt 22 personer deltog.

Floraväkeriet har efter lång frånvaro äntligen återkommit på Artportalen och tyngdpunkten under de två dagarna låg på hur man inrapporterar fynd i Floraväkeriet på Artportalen. Grunderna för bedömning av rödlistning och preliminära ändringar i rödlistan för kärlväxter 2015 redovisades också. Ändringarna för rödlistan 2015 i Västergötland redovisas på sidan 25. Vikten av att rapportera in sina fynd i Floraväkeriet och Artportalen poängterades. Artportalen är ofta en av de källor som används för naturvärdesbedömningar av ett område. Vi tittade också på andra funktioner i Artportalen som till exempel Atlaskartor. Artportalskopplingen som länsstyrelser och kommuner har tillgång till i sitt arbete visades liksom Dyntaxa och UserAdmin och program anpassade för forskning. Att Artportalen har ett värde i dessa sammanhang beror naturligtvis mycket på de många människor som på sin fritid lägger ner tid på att rapportera sina observationer.

I skrivande stund, 12 april 2015, är 82 arter fördelade på 374 observationer inrapporterade på Floraväkeriet i Västergötland 2014.

Slättergubbe var en prioriterad art 2014

Foto: *Evastina Blomgren*

Av 2014 års prioriterade arter har vi fått in ett stort antal rapporter på floraväktarlokalerna för ryl och slättergubbe. I Svenska Botaniska Föreningens regi ordnades en inventeringshelg i augusti där fältgentiana inventerades och en stor del av landskapets lokaler besöktes.

Röd skogslilja återfanns dessvärre inte på den lokal som inventerades under året. Den andra kända lokalen i landskapet kommer att besökas i år. Arten kan tack

vare sin associering med svampar genom ektomykorrhiza leva underjordiskt och utan gröna växtdelar under många år. Det är alltså möjligt att den fortfarande lever trots att vi inte ser den ovan jord.

Några av de andra arter som floraväktats i år är knölnate och västgötamaskros, funna på vardera endast en av sina tidigare lokaler. Även spindelört besöktes för första gången på många år och befanns ha ett fortsatt livskraftigt bestånd. Dock bör röjning av lupiner utföras för att säkerställa beståndet framöver. Den växer här på en lokal långt utanför den övriga svenska utbredningen.

Fetmaskros återfanns inte på sin enda svenska lokal i Göteborg och är nu inte sedd i landet sedan 2011.

Fjädergräset har gått tillbaka

Foto: Lennart Sundh

Röd skogslilja återfanns inte 2014

Foto: Evastina Blomgren

Fjädergräset har funnits gå fortsatt tillbaka och åtgärder för att minska tillbakagången måste brådskande sättas in. Drakblomman är i samma situation och skulle också gynnas av åtgärderna för fjädergräset. Tillståndet för den senare år dock inte lika kritiskt och den har ett större utbredningsområde i Sverige och finns på fler lokaler.

Prioriterade arter 2015 för floraväktarna i Västergötland är vit kattost och slätterfibbla. Det västgötska utbredningsområdet för vit kattost är i huvudsak Göteborgstrakten och kalkområdena i det inre av landskapet. Slätterfibblan är mer jämnt spridd och finns på betydligt fler lokaler. Dessutom skall vi fortsätta inventera slättergubbe, fältgentiana och ryl. Även röd skogslilja, fjädergräs och västgötamaskros är viktiga arter att följa upp.

Rapportera i Floraväktariet! Vi gör en insats för naturvården!

Guide till botaniska besöksmål

Lennart Sundh

SUNDH MILJÖ, Odengatan 24, 521 43 Falköping, sundh.miljo@telia.com

Arbetet med guiden går vidare. En hel del underlag har inkommit men mycket återstår också. Jag har av styrelsen och årsmötet fått i uppdrag att slutföra inventeringen av besöksmålen under sommaren 2015. För dig som är hugad att ta tag i detta i sommar återstår nedanstående objekt. Har du för avsikt att inventera några av dessa objekt så **hör av dig omedelbart efter denna Callunas utgivning** till Lennart Sundh på telefon 0709-667 959 eller via mail (se ovan). Det är mycket viktigt att du som utlovar material inklusive beskrivningar med floristiska delområden, fotografier, markerade stigar m.m. också levererar detta eftersom sommaren 2015 är tänkt att bli den sista för inventering.

Ur objektslistan 2015. Färdiga samt långt komna objekt är undantagna.

Torestorpsån	Edsås	Ryds ängar
Assbergs raviner	Ödenäs	Blängsmossen
Storemossen med Marbäcken	Anten vid Loviken	Gullakrokssjöarna
Åsendals rikkärr	Yxnås	Lidens ängar
Trollås	Tänga hed	Garparör och Ingasäter
Klevs gästgiveri	Lärkemossen	Borgehall
Björnsjömaden	Remmene skjutfält	Melldala, skog och kärr
Stora Amundö	Orraholmen	Högsböla äng
Årekärr	Orleka mader	Östen vid Öja
Vrångö	Hjoåns dalgång	Silverfallen
Galterö	Prässebergen	Ruders sumpskogar
Rya skog	Håstens klev	Årtekärr
Skändla	Åsbräcka Slumpån	Bölets ängar
Sandsjöbacka	Hageberget Nossebro	Uppsalakullen eller Jättadansen
Gunnebo	Främmostad haga	Västerplana äng
Klippan	Flo klev	Munkängarna
Västra Nedsjön	Dätterstorp	Österplana hed och vall
Bokedalen	Lovene brinkar	Hjälmsäter
Tranhult	Källstorps mader	Björkkullaviken, Rundrödjan
Rölle	Backa	Klosterängen Lugnäsberget
Rya åsar	Kallsågsmossen	Gudhammar och Hovaån nedre
Kröklings hage	Nohlmarken	
Mölarps ö	Klasborg och Getaryggen	

En levande kyrkogård

Kenneth Hansson (text och bild)

Enebobacken 3, 511 58 Kinna, kenneth.hansson@aol.se

Någon gång under senvintern 2013 fick jag en rolig (spännande) förfrågan från Mikael Bodén, ansvarig för skötsel av grönområdena vid Örby och Skene kyrkogårdar:

Kenneth, skulle du kunna hjälpa oss med en inventering av floran på kyrkogården vid Örby kyrka? Vi har ett projekt som vi kallar "En levande kyrkogård".

Projektet gick ut på att se vad man kunde göra för att öka den biologiska mångfalden på kyrkans grönområden. Det lät som att Mikael hade ett bra och intressant upplägg så jag nappade på det. Vi kom överrens om att träffas någon gång i slutet av maj för att diskutera vidare och titta på området.

Den 25 maj träffades vi på parkeringsplatsen vid det som kallas Örby nedre. Här jämte p-platsen finns en gräsyta på mager grusjord. Den är troligen en mindre rest av ett större betesmarksområde (?) som fanns här innan kyrkogården byggdes ut. Mikael hade funderat på hur det kom sig att den stora mängd styvmorsvioler som fyllde upp i stort sett hela gräsmarken för sisådär 8 år sedan hade minskat så väldigt mycket. Jag hade inget svar just då men vi pratade om olika anledningar till minskningen. Därefter visade Mikael mig runt på det område som sköttes av vaktmästarna. Det var fyra olika gräsområden varav tre sköttes med traditionell maskingräsklippning och trimmer. På området vid p-platsen fick gräsklipppet ligga kvar. Vi kallade detta "Område 1". "Område 2" kallade vi gravplatsområdet med kyrkogårdsgångar i

Örby kyrkogård

traditionellt rutnmönster och omkringliggande gräsmattor. Ett område var en slänt som var cirka 30 meter lång och ganska smal och med en höjdskillnad på ungefär 5 meter så lutningen blev tämligen brant. Det kunde ses som en beteshage med två högvuxna ekar högst upp på slänten. Det slogs med trimmer. Det fick heta "Område 3". På andra sidan Skenevägen ligger kyrkan med den äldsta kyrkogården. Kyrkan som började byggas 1839 och invigdes 1843 ligger på en ås med sluttning mot söder och sydöst. Gravområdet avslutas med en knappt 2 meter hög mur mot Skenevägen. Här finns en hel del gamla gravar och de pryddligt krattade grusgångarna bildar inte ett strikt rutnmönster utan är mer anpassade till släntens lutning och de gamla gravarnas placering. Detta fick bli "Område 4". Mot väster och norr planar det ut mot en svagt rundad åsrygg. Häråt finns en parkeringsplats för kyrkobesökarna

Kyrkogårdsmuren

och det är också bebyggt med villor och en del äldre fastigheter. En liten del av kyrkogårdsområdet i norr gränsar mot en hästbetad gammal äng. Området i dessa väderstreck som låg mellan kyrkogårdsmuren och kyrkobyggnaden och som bestod av små gräsytor, rabatter på olika höjdplan samt själva muren kallade vi ”Område 5”.

När vi tittat på hela området diskuterade vi hur man skulle kunna klippa och sköta de olika gräsområdena och gjorde sedan en preliminär skötselplan där vi skrev ner hur man på ett naturpedagogiskt sätt skulle kunna få mer varierade gräsytor med en större mångfald av växter vilket ju också skulle gynna faunan. Vi skulle fundera vidare på detta tills vi träffades nästa gång. Vi bestämde också att jag skulle inventera områdena vid tre tillfällen under säsongen, dagen därpå den 26 maj och sedan den 25 juni och 29 juli. Någon gång de sista dagarna i juni träffades Mikael och jag igen. Då bestämde vi att jobba vidare efter den arbetsplan vi preliminärt gjort upp 25 maj. Då hade jag också inventerat de 5 områdena vid två tillfällen.

I april 2014 gick jag en runda på område 1 och 2 för att se hur framförallt ”ettan” såg ut. Allt gräs som hade klippts och slåtrats med balk under fjolåret

fördes också bort vid dessa tillfällen. Det hade också städats bort kvistar och smågrenar från de omgivande björkarna som blåst ner under vintern. Det var en av de åtgärder vi bestämt skulle göras. Huvudanledningen till besöket var annars att göra en tidig vårinventering eftersom det inte hade gjorts 2013. Det tillkom då några arter på artlistan, bl.a. ett nyfynd för Marks kommun, äkta murgrönsveronika *Veronica hederifolia* ssp. *hederifolia*. I den blivande ängsmarken (?) lyste också en del styvmorsviolier blålila redan nu. Det såg fint ut och bådade gott inför kommande vår och sommar. Mikael hade förra året också berättat om och visat att det växte nattviolier *Platanthera chlorantha* (som alls inte är några violer!) strax intill muren mot kyrkogården och det skulle bli spännande att se om de kom upp och blommade lika fint som de hade gjort 2013. 7 stycken hade vi noterat då men den här dagen var det lite för tidigt att se dem.

Under 2014 gjorde jag bara ytterligare två besök på området då jag ”tittade till” det och kompletterade artlistan. Nattviolerna kom upp och blommade bra och var som förra året 7 stycken. Jag träffade även Mikael som bl.a. berättade att de gjort lite justeringar på område 4 med hur klippningen skulle utföras där. Det ska ju vara praktiskt för vaktmästarna också att sköta gräsytor. Mikael hade också fått en del synpunkter från ”folk” där de flesta tyckte att ”det blommat så fint” och var positiva. En del var kanske något tveksamma och tyckte att det inte såg så prydligt ut som det skulle göra på en kyrkogård. Mikael och jag tror på projektets idé och senare i år ska vi göra en första utvärdering som jag hoppas blir positiv och leder till en fortsättning av denna naturfrämjande kyrkogårdsskötsel.

Arter funna åren 2013 och 2014

Område 1: vid p-platsen

Område 2: gravplatser med gångar i traditionellt ruttmönster och omkringliggande gräs-mattor

Område 3: en ganska smal slänt, cirka 30 meter lång och tämligen brant

Område 4: gamla gravar och prydligt krattade grussgångar

Område 5: mellan kyrkogårdsmuren och kyrkobyggnaden, små gräsytor och rabatter samt själva muren

backskärvfrö omr.5: 2013,2014
 backtrav omr 1: 2014
 bergsyra omr 1: 2014; omr 3: 2013
 blodrot omr 1: 2014
 brokförgätmigej omr 1: 2014; omr 2: 2013
 brunört omr 3: 2013; omr 4: 2013
 flockfibbla omr 3: 2013
 fårsvingel omr 1: 2014
 gråfibbla omr 1: 2013
 grässtjärnblomma omr 1: 2013
 grönknavel omr 1: 2014
 grönvit nattviol omr 1: 2013,2014; omr 3: 2014
 gullpudra omr 5: 2013,2014
 gullfris omr 1: 2014; omr 3: 2013
 gullviva, röd form omr 4: 2013
 gulmåra omr 1: 2013
 humlelusern omr 1: 2014
 hundstarr omr 3: 2013
 jordreva omr 4: 2013
 kaukasiskt fetblad omr 5: 2013
 kirskaål omr 3: 2013
 klöveroxalis omr 1: 2013
 knippfryle omr 1: 2014
 knägräs omr 1: 2014
 knölklocka omr 1: 2013; omr 3: 2013
 knölsmörbomma omr 4: 2013
 krusskräppa omr 3: 2013
 kruståtel omr 3: 2013
 kråkvicker omr 5: 2013
 käringtand omr 1: 2013
 kärleksört omr 5: 2013
 liten blåklocka omr 3, 4 och 5: 2013
 ljung omr 1: 2013
 lundgröe omr 5: 2013
 majsstörmomma omr 3: 2013
 monke omr 1: 2013
 mörkt kungsljus omr 5: 2013
 ogräsmaskros omr 1 och 4: 2013
 piggstarr omr 4: 2013
 pillerstarr omr 3: 2013
 prästkrage omr 2, 3 och 4: 2013
 revfibbla omr 4: 2013
 revsmörbomma omr 4: 2013
 revsuga omr 1: 2013
 rotfibbla omr 1: 2014; omr 3 och 4: 2013
 rysk blåstjärna omr 1: 2014
 rödklöver omr 1: 2013
 rödsvingel omr 1: 2013
 rödven omr 1: 2013
 rölleka omr 1, 3 och 5: 2013

skogsförgätmigej omr 5: 2013
 smultron omr 5: 2013
 sommargyllen omr 1: 2013
 stensöta omr 5: 2013
 styvmorsviol omr 1: 2013,2014; omr 5: 2013
 stänkfibbla omr 3: 2013,2014
 svartkämpar omr 4: 2013
 såpnejlika omr 1: 2013
 teveronika omr 4: 2013
 tjärblomma omr 4: 2013
 trädklöver omr 1: 2014
 vitklöver omr 1: 2013,2014; omr 4: 2013
 vårbrodd omr 3: 2014
 vårlök omr 1 och 5: 2014
 åkerförgätmigej omr 3 och 4: 2013
 åkervädd omr 1: 2013
 ä. murgroönsveronika omr 1: 2014
 ängsbräsma omr 2 och 3: 2013
 ängsgröe omr 1: 2013,2014
 ängsklocka! omr 3: 2014
 ängsviol omr 1: 2013
 ängsvädd omr 3: 2013
 ärenpris omr 1: 2013

Rysk blåstjärna

Mossa med mössa

Aimon Niklasson (text och foto)

Trolltjärn 18, 436 40 Askim, aimon@bahnhof.se

Om du går i skogen och tittar på rönнар och sälgar så kommer du troligen ganska snart i behaglig ögonhöjd att hitta en liten kuddmossa vid namn krushättemossa *Ulota crispa*, som ofta har en riktigt hårig och varm mössa och om det är torrt väder ihoprullade (*oulos*= krusig, *crispus*=krullig, krusig) blad. Om den har

tappat mössan (*calyptra*) och är våt så får man förlita sig på fårade kapslar ofta med avsmalnande kapselbaser. Den har också långa kapselskaft (*seta*). Ofta behöver man inte ens en lupp för att artbestämma den.

I västra Sverige har denna mossas inget ”signalvärde” men ju längre österut

Krushättemossa

Helblad hos *stenulota*

och norrut man kommer så ökar värdet speciellt om den förekommer rikligt. Redan i östra halvan av Västergötland har den ett medelgott signalvärde enligt Nitares bok (Signalarter, indikatorer för skyddsvärd skog). Den trivs inte på rikare bark och tål inte luftföroreningar så bra. Om du aldrig funderat på vad mossorna heter som du går förbi så kanske denna kan vara den första som man lätt kan lära sig. Barn tycker ofta om ”grejen” med mössa! Den växer nästan bara på träd.

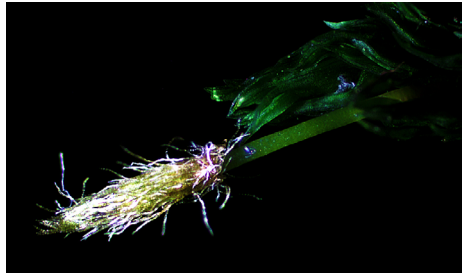
En klurig släkting till krushättemossa är vad som skulle kunna kallas stenhättemossa men som heter *stenulota* och som namnet antyder bara växer på sten till skillnad från de flesta övriga arter i släktet (i Sverige 6 st).

Arten heter *Ulota hutchinsiae* efter Ellen Hutchins som samlade lavar och mossor på Irland och som dog för precis 200 år sedan (härmed hedrad till minne) och det tog mig (alltför!) lång tid att förstå denna mossa. Egentligen vet jag inte hur många hundra gånger jag gått förbi stenen vid stigkorsningen som går ner till Kungsviken på Stora Amundö utan att se den! Men den 21 jan 2015 trodde jag det var en *Grimmia* jag hittat. Först när jag gått bet på alla dessa slog det mig att den hade en hårig mössa som liknade krushättemossa, men med raka blad (även som torr) och på sten och då var det ganska lätt att artbestämma

den. Egentligen behöver man inte veta mer för att starkt misstänka arten. Bladet är spetsigt men utan genomskinlig spets och nerven går nästan ut till spetsen. I förstoring ser man att cellerna är runda i spetsen samt avlånga och rödfärgade vid basen. Den avsmalnande kapselbasen och avsaknad av färglösa celler vid bladbasen skiljer den säkert från de egentliga hättemossorna av släktet *Orthotrichum*.

Enligt Göteborgstraktens mossor så fanns den bara i 6 av 169 rutor efter 1974 och 13 före. Det kan jämföras med 131 rutor med krushättemossa. Den växer gärna på klippor med lövträdsöverhäng vilket sannolikt bidrar till både att ge näring via krondropp, att hålla fuktigheten och att inte uppmärksammas lika lätt som sin släkting.

Stenulota har en intressant utbredning då den följer hela norska kusten från strax söder om Bodö och längs svenska västkusten till mitten av Halland med invikning i Dalsland och sydvästra Värmland. Dessutom finns den i Stockholmstrakten och sydvästra Finland! Man kan fundera över om Yoldiahavet kan ha något med saken att göra? Flera mossor har detta utbredningsmönster. Kanske är den något förbisedd? Hittar du den så rapportera gärna på artportalen!

”Stenhättemossamössa”

Botanik i Väst - en ny grupp på Facebook

De botaniska föreningarna i Bohuslän, Göteborg, Halland och Västergötland startade tillsammans upp *Botanik i Väst* på Facebook i februari. Över 500 personer har redan anslutit sig till gruppen!! Denna grupp är öppen för både medlemmar i våra föreningar och andra botanikintresserade. Huvudtanken med *Botanik i Väst* är att sprida kunskap och intresse för botanik i vår region. Läs mer om detta på våra hemsidor. Hur gör man för att bli medlem? Jo, man loggar in på Facebook och söker på *Botanik i Väst* och väl där klickar man i att man vill bli medlem i gruppen. Sen får man snabbt en bekräftelse och så är det bara att börja läsa och väldigt gärna aktivt bidra med bilder, frågor, kommentarer med mera.

Vi hoppas att du och dina botanikintresserade vänner och bekanta som ännu inte gått med i gruppen vill gå med!

En läsare,

Lena Axelsson i Göteborg, skrev och berättade ett minne apropå artikeln om ögonpyrola i förra numret av Calluna. När Lena för första gången såg en ögonpyrola, på Fårö i mitten av 1970-talet, fick hon en märklig déjå-vu-känsla. Flera

år senare bläddrade hon i Elsa Beskows *Blomsterfesten i täppan* och förstod då déjå-vu-upplevelsen. Boken hade hennes mamma och pappa läst för henne som liten. Där finns följande pyroladikt:

Pyrola, Pyrola, tigande står du,
ensam och skygg i din stjärnlängtan går du,
sänker ditt huvud för solens glans.
Höj då ditt öga från marken, du kära!
Se, små linnéor så täcka och skära
vänliga vinka dig med till dans.

Solsken och ungdom och glädje försmår du,
aldrig dock stjärnornas drömvärldar når du.
Snabba fly sommarens stunder bort.
Höj då ditt huvud mot solen, du kära!
Än är det sommar, men hösten är nära.
Hösten är nära och livet är kort.

Gräv där du står

Birgitta Herloff

Skepparegången 6, 413 18 Göteborg. birgitta.herloff@gmail.com

För en tid sedan köpte jag Trottoaser i Tant Blomma. Var detta obegripligt? Tant Blomma är en blomsterbutik vid Stigbergstorget i Göteborg. Trottoaser är en bok av Staffan Fischer. Han har traskat runt i Göteborg på jakt efter vilda växter på stadens trottoarer. Boken innehåller vackra bilder av små oaser i stenöknen. De arter han kunnat bestämma är förstås idel trivialiteter, sammanlagt 18 stycken. Som man kan förvänta sig finns bland andra björk, hönsarv, krypnarv, maskros, svinmålla, trampört och vitgröe med. Vem har inte sett dessa i skarvar mellan gatstenar? Vitsen har ju inte varit att leta efter märkvärdigheter utan att *se* vad som finns av grön skönhet på gatorna. Han har återvänt till sina oaser år efter år och har med sig en vattenflaska för att kunna vattna de späda små livet om de börjar se vissna ut. ”Heja naturen!” brukade jag och min före detta sambo ropa när vi på våra cykelturer såg en maskros tränga sig upp ur asfalten.

Begreppet ”Gräv där du står” myntades av Sven Lindqvist i boken med samma namn från 1978. Då handlade det om industriarbete och arbetarhistoria och att gräva fram egna minnen. Numera kan vi ju använda begreppet i många olika sammanhang. Jag tycker att jag gräver där jag står när jag inventerar min närmaste omgivning. Jag har tidigare i Calluna berättat om vad jag funnit av vilda och

förrymda växter när jag rullatorerat omkring i min bostadsrättsförening. När jag skriver detta (i mitten av april) blommar nagelörten för fullt utanför porten men den första knoppen såg jag redan i mitten av mars. Svalört, vitsippa, hästhov, ogräsmaskros, vårlök, skuggveronika och åkerförgätmigej har glatt mig under veckan som gått.

Ja, jag blir glad av att se vilda växter hemmavid. Monokulturgräsmattor är ganska trista. I ”våra” gräsmattor finns tack och lov bland annat brunört, tusensköna och revsmörblomma. Den vackraste gräsmatta jag sett fanns hos min mamma i Borås. Den var alldeles blå av trådveronika. Botanistvännerna Eva Andersson i Backa och Gunilla Tochtermann i Vallda har också lyckan att ha trådveronikeblå gräsmattor.

Brunört -

en av mina favoriter i gräsmattorna i Masthugget.

Bild ur C.A.M Lindmans flora

Extra roligt är det förstås om det dykt upp någon sällsynthet. Det raraste ”ogräset” jag stött på var när jag inventerade för Västergötlands flora på Styrso. I en handelsträdgård fanns vit kattost. Den bredde ut sig enormt och några gånger under åren som följde ringde ägarna och frågade om de kunde få rensa bort lite av kattosten. Jodå, det fanns tillräckligt av den.

Visst måste man rensa bort oövalkomna gäster i rabatterna och trädgårdslanden men man kan ju artbestämma dem innan de möter döden. En artbestämning förhindrar ju också att man råkar utrota någon rödlistad raritet.

Vi har i de två senaste numren av Calluna läst om vad Neil och Ragnhild Crawford i Kärna och vad Börje Wernersson vid sommarstugan i Varbergstrakten har i sina

trädgårdar av inplanterade vilda växter. Det är nog många botaniskt intresserade personer som tar in lite av den vilda naturen i sina trädgårdar. Vännerna Gerd-Britt och Nils Andersson i Skåne har planterat in den lilla söta rödmiren och när de nyligen besökte mig fick jag se vackra bilder av förra årets blomning.

Vad har du själv i din trädgård eller i rabatterna och gräsmattorna utanför ditt hus? Hur många arter av så kallade ogräs finns i din närmaste omgivning? Någon raritet? Har du planterat in några fina vilda växter?

Kolla trädgården som paret i Kärna, det är kul motion för din hjärna.

Om du lyckas att få högst antal, ja då du äras med gyllene stjärna.

Härmed utlyser redaktionen en tävling:

Vem har flest så kallade ogräsarter i sin trädgård eller närmaste omgivning?

Vem har den häftigaste, ej inplanterade, rariteten?

Vem har planterat in den märkligaste vilda arten?

Skriv och berätta!

Skicka in en artlista och/eller uppgift om intressanta arter senast den 1 augusti till Birgitta Herloff, adress se ovan.

Ära, en guldstjärna

och kanske något annat blir det som som pris.

Rättelse

I exkursionsprogrammet i förra numret av Calluna finns en exkursion till Maderna den 13 augusti. Där har fel veckodag angivits. Skall vara torsdag (inte tisdag!)

Manusstopp för Calluna (3) 2015

Manuskript till Calluna häfte 3, 2015 skall vara redaktionen tillhanda senast den 1 augusti. Mejla ditt manuskript som oformaterad wordfil, bilder i JPEG och tabeller i excel som bifogade filer till birgitta.herloff@gmail.com

Postadress och telefon:

Birgitta Herloff, Skepparegången 6, 413 18 Göteborg, tel. 031-12 23 90

Ring gärna i förväg och berätta vad du tänker skriva om.

Västergötlands Botaniska Förening säljer

Västergötlands flora (inklusive CD), 743 sidor	200:-
Västergötlands flora, Supplement 1, 53 sidor	20:-
Västergötlands flora, Supplement 2, 32 sidor	20:-
Västergötlands Flora CD	50:-
Botanisk Västgötalitteratur, 63 sidor	50:-
Floran i Habo kommun, 256 sidor	150:-
Film: "Drakblommans backar" Sundh Miljö	150:-

Eventuell portokostnad tillkommer

Botaniska Föreningen i Göteborg säljer

Göteborgs och Bohus läns fanerogamer och ormbunkar (Fries 1971), 453 sidor	100:-
En frisk och blomstrande perenn (Bernström 1989), 144 sidor	100:-
Medlemmar i BFiG kan köpa böckerna med medlemsrabatt för	75:-

Innehåll

- 1 Niklasson, A. Ordföranden i BFiG har ordet
- 2 Sahlin, E. Floraväktarrapport 2014
- 25 Johansson, M. Förändringar i rödlistan 2015
- 26 Johansson, M. Floraväkteriet i Västergötland
- 28 Sundh, L. Guide till botaniska besöksmål
- 29 Hansson, K. En levande kyrkogård
- 32 Niklasson, A. Mossa med mössa
- 34 Botanik i väst
- 34 En läsare
- 35 Herloff, B. Gräv där du står
- 36 Rättelse
- 37 Manusstopp för Calluna
- 37 Föreningarna säljer

Prioriterade arter 2015 för floraväktarna i Västergötland är vit kattost och slätterfibbla.

Ovan: vit kattost

Framsida: slätterfibbla.

Foto: Lennart Sundh

Foto: Evastina Blomgren